

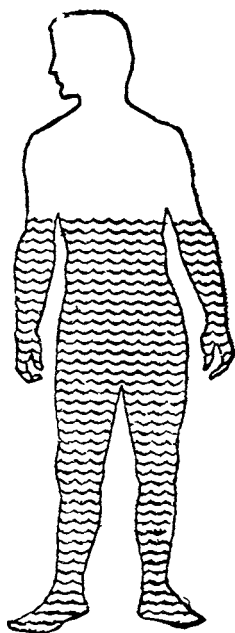
କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଶିକ୍ଷା

ଅମଳା ନାଥ

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଶିକ୍ଷା

କେନ୍ଦ୍ରା ରାଜ୍ୟର.....

ଅମୃତା ନାଥ

କଳାକାର କାମୁଡ଼ିତା

● BINODE KANUNGO

*Specially prepared for the children of Orissa
as a low priced edition. Approved by the
Govt. of Orissa for distribution under the
Operation Blackboard Scheme.*

ଚଳନ୍ତା ରାଜାର ଅମୁହାଁ ନଈ

CHALANTA RAIJAR AMUHAN NAI

ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ ପାଠାଳୟ, ବାରବାଟୀ ଷ୍ଟାଡ଼ିୟମ୍,
କଟକ-୭୫୩୦୦୫ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକାଶିତ ଓ ମୁଦ୍ରିତ ।

Published & Printed by Jnanmandal Foundation,
Barabati Stadium, Cuttack-753005.

ମୂଲ୍ୟ : 2.50 P.

ଚଳନ୍ତା ରାଜଜର.....

.....ଅନୁସ୍ଥା ନର

ମାସେ ହେଲ ହର ଅଜାଙ୍କ ଠାରୁ ସେଇ ପୁରୁଣା କଥା ଶୁଣି ଶୁଣି
ପିଲାଙ୍କୁ ତଟା ଲାଗିଲଣି । ବୁଢ଼ୀ ଅପୁରୁଣୀ ତା'ର ଗୋଟିଏ ଗୋଡ଼କୁ
ରୁଲ୍‌ରେ ଭଣ୍ଡି କରିଦେଇ କମିତ ଭାତ ବନ୍ଧୁଛି—ତା'ର ଆଉ କାଠ
ଦରକାର ହେଉନି; କଥା ଡ଼ାଣୀ କମିତ ଗୋଡ଼ ଉପରକୁ ଟେକି ମଣାଣି
ପାଖରେ ଘାଡ଼ୁଘାଡ଼ୁ ଶବ୍ଦ କରି କଅଣ ଗୁଡ଼ାଏ ଖାଇ ଯାଇଥିଲା—ଏମିତିକା
କଥା, ଆଉ କେତେ ଶୁଣିବେ ?

କିନ୍ତୁ ଆଜି ଉପେନ୍ଦ୍ରର ତନି ତାରଣ ହରଅଜା ବବେଶରୁ ଫେରିଛନ୍ତି ।
ସେ କହିବେ ନୁଆ ନୁଆ ମଜା ମଜା କଥା । ସେ ଦେଶ ବବେଶକୁ ଯାଆନ୍ତି;
ଫେରିଆସିଲେ ସବୁଅରକ ନୁଆ କଥା କହନ୍ତି । ପାହାଡ଼ କମିତ ଘୋର
ଗର୍ଜନ କରି ଥୁ ଥୁ କରି ନିଆଁ ଫୋପାଡ଼ୁଛି; ବଡ଼ ବଡ଼ କଇଁଛ ମଣିଷକୁ
ପିଠିରେ ବସାଇ ନେଇଯାଉଛନ୍ତି; ଆଣ୍ଟିଏ ବହଳର ବରଫ କମିତ ମାଟି
ଉପରେ ପଡ଼ିଯାଉଛି ଓ ତା' ଉପରେ ଲେକେ ଖୁଲିଯାଉଛନ୍ତି—ଏହିସବୁ
କଥା ସେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ କୁହନ୍ତି । ଏଇଥିପାଇଁ ତାଙ୍କର ଚପ ସେମାନଙ୍କୁ
ଭାସି ଭଲ ଲାଗେ । ତେଣୁ ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟା ନ ହେଉଣୁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ
ଅଠର କୋଡ଼ିଏ ଜଣ ପିଲା ଜମା ହୋଇଗଲେଣି । ସେ ଯଦି ଆଜି
ଗୋଟାଏ ଭଲ ମଜାର କଥା—ବଡ଼ କଥାଟାଏ ନ କହୁଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ଆଜି
ଛୁଡ଼ୁଛି କିଏ ?

ସେ ବସିଥାଆନ୍ତି, ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ରହିଥାଆନ୍ତି । ପିଲାଙ୍କ
ମନକୁ ଉଜ୍ଜଳ କରିବାକୁ ସେ ଆଉ ଟିକିଏ ଡେରି କରୁଥାଆନ୍ତି । ଟିକିଏ
ଡେରି ହେଲେ ବାବୁଡ଼ୁ ଆଉ ସମ୍ଭାଳ ରହିପାରିଲା ନାହିଁ—“ଏତେ ଦିନ
ହେଲ କୁଆଡ଼େ ରହିଯାଇଥିଲ କି ?” ବୋଲି ପଚାରିଦେଲା ।

ସବୁ ପିଲାଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଟିକିଏ ଚାହିଁ ଦେଇସାରି ସେ କହିଲେ—
 “ମୁଁ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ଗରଜକୁ ଯାଇଥିଲି । ଅନେକ ଦିନ ହେଲା ସେ ଗରଜ
 କଥା ଶୁଣିଥିଲି । ଏଣେ ଏତେ କାମ ଯେ ଯାଇପାରୁ ନ ଥିଲି । ଏଇଥରକ
 ଗୁରୁ କାମ ସାରିଲା ପରେ ସେଠିକି ଯିବାକୁ ମନ ହେଲା । ଘରକାମକୁ ଆଖି
 ବୁଜିଦେଇ ବାହାର ପଡ଼ିଲି । ସେଠି ଯାଇ ଯାହା ଦେଖିଲି, ଆଉ କି
 ଆସିବାକୁ ମନ ହୁଏ ? ରହୁ ରହୁ ତ ଏତେ ଦିନ ଚାଲିଗଲା ।”

ତାଙ୍କ ଠିକ୍ ସାମନାରେ ରବି ବସିଥିଲା । ହରିଅଜା ତା’ ସାଙ୍ଗରେ
 ଯେମିତି ଲଗାନ୍ତୁ, ସେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ସେମିତି ଲଗାଏ । ସେ କହି-
 ପକାଇଲା—“ସେଠି ଏମିତି କ’ଣ ଦେଖିଲ ଯେ ମନ ଏକାବେଳେକେ
 ଲାଗିଗଲା ? ସତେ ଯେମିତି ସେ ଗରଜ ଲୋକଙ୍କର ଚାରି ଚାରିଟା ଗୋଡ଼—
 ଆଠ-ଆଠଟା- ଆଖି……”

ତା’ କଥା ଉପରେ ମାଡ଼ିବସି ରମା କହିଲା—“ଅଜାଙ୍କ କଥା
 ଜାଣିନାହୁଁ ! ସେ ପ୍ରସ୍ତ ଏହିକ୍ଷଣି କହିବେ ଯେ ସେ ଦେଶର ଲୋକଙ୍କର
 ପାଟି ନାହିଁ—ପିଠିବାଟେ ଖାଆନ୍ତୁ !”

ଅଜା ବୁଢ଼ା ଟିକିଏ ହସି ଦେଇ କହିଲେ “କେବଳ ସେତିକି
 ହୋଇଥିଲେ ଆଉ କ’ଣ ନ ହୋଇଥାନ୍ତା କି ? ମୁଁ ତ ତାଠାରୁ ଆହୁରି
 ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କଥା—କାବା କଥା ଦେଖିଲି, ଅବାକ୍ ତ ହୋଇଗଲା ।”

ପିଲାଯାକ କହିଉଠିଲେ—“ଆଜ୍ଞା, ଆଜି ସେହି ଗରଜର କଥା
 କୁହ । ଯାହା ସତରେ ଦେଖିଛ, ସେଇଆ କହିବ । ମନରୁ ପାଦି ଏଣୁତେଣୁ
 ଗୁଡ଼ାଏ କହିଯିବ ନାହିଁ ।”

ବୁଢ଼ା—“ତୁମେ ସବୁ କଣ ମୋ କଥା ସତ ବୁଝିବ ? ମୁଁ ନିଜ
 ହ’ଆଖିରେ ଯାହା ଦେଖିଛୁ, କହିବ । ତେବେ ବି ତୁମେ କହିବ ଯେ ମୁଁ
 ପାଗଳ । ଅସମ୍ଭବ କଥାସବୁ କହୁଛୁ ବୋଲି ବିଚାରିବ ; କିନ୍ତୁ ସବୁ ସତ ।
 ଆଜ୍ଞା, ମୁଲରୁ ଆଗେ ଶୁଣିଲ—ସେ ଗରଜଟା ଚାଲେ……”

ପିଲାଏ ପାଟି କରି ଉଠିଲେ—“ଚାଲେ କ’ଣ ? ଆମେ ଯେମିତି
 ଗୋଡ଼ରେ ଏଠି ସେଠିକି ଚାଲିଯାଉଛୁ, ସେମିତି ସେ ଦେଶଟା ଚାଲିଯାଏ ?”

ଜୋରରେ ମୁଣ୍ଡଟା ଟୁଙ୍ଗାରି ଦେଇ ସେ କହିଲେ—“ହଁ, ହଁ... ଆମର ଭଲ ସେ ଦେଶଟା ଚାଲେ । ଆଜି ଦେଖିଲୁ, ଏଠି ଖରାଦିନ ହୋଇଗଲା । ସେ ତାର ଏଠୁ ଚାଲିଲା—ବିଲତ ପାଖରେ ଯାଇ ରହିଯିବ । ତା’ ବାସିନ୍ଦାକୁ ଖରା ବାଧୁଲା ନାହିଁ—ମଉଜରେ ରହିଲେ । କିନ୍ତୁ ଦିନ ପରେ ସେଠି ଶୀତଦିନ ହୋଇଗଲା, ବରଫ ପଡ଼ିବ, ସମସ୍ତେ ଶୀତରେ ଅଟକିଯିବେ । ଚାଲିଲା ଦକ୍ଷିଣ ମୁହଁ ହୋଇ —ଏଭଳି ଅଞ୍ଚଳରେ ରହିଗଲା ଯେ ସେଠି ଶୀତର ନାମଗର ନାହିଁ । ତା ବାସିନ୍ଦା ଜାଣିଲେ ନାହିଁ ଶୀତକଷ୍ଟ କଅଣ ବୋଲି । ଆହା ! ଆମ ଦେଶଟା ସେମିତି ଚାଲିଯାଉଥାନ୍ତା କରେ ! ଆଉ କଣ ପଛୁଆ ଥିଲା !!

“ତୁମେ କ’ଣ ସେ କମିଆ-ଘରକୁ ଯାଇ ନିଜେ ବାରିଆ ହୋଇ ଯାଇଛ କି ? ଦେଶଟା କେଉଁଠି ଚାଲିଲାଣି ?”—ବୋଲି କହି ପିଲାଏ ଏକାବେଳକେ ହସି ଉଠିଲେ ।

ଅଜା କହିଲେ “ଟିକିଏ ଯେଉଁଠି ଧରି ଶୁଣ । ମୁଁ ଖାଣି ସତ କଥା କହୁଛି । ଯାହା ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖିଆସିଲି କେବଳ ସେଇତକ କହିବି, ଶୁଣିବା କଥା ପଦେ ହେଲେ ଦୁହେଁ ।”

ଯୁଆଡ଼େ ଚାହିଁ । ତେଣେ ନଈ

ଘରୁ ବାହାରି ଆସିବୁଜା ହୋଇ ଚାଲିଲା । ସେ ଦେଶରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ଗୋଟାଏ ଛୋଟିଆ ମୁଣ୍ଡିଆ ଭଳି ସ୍ଥାନ । ତା’ର ଉପରୁ ତଳକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲେ ଯେ ଆଖି ଯେତେ ଦୂର ଯାଉଛି, ସେତେ ଦୂର ଗୋଟାକୁ ଗୋଟା ଖାଲି ନଈବଣ । ବଡ଼ ଛୋଟ ନଈଗୁଡ଼ାକ ସତେ ଯେମିତି ଧାଡ଼ି ବାନ୍ଧି ବହିଯାଉଛନ୍ତି । ମଝିରେ ମଝିରେ କେତେ ଶାଖାନଘା । ଏତେ ଲୋକ ଜମା ହୋଇଛନ୍ତି ଯେ ମୁଣ୍ଡମାଳ ଦେଖାଯାଉଛି—ଥାଳି ମାରିଦେଲେ ଧାଳି ଚାଲିଯିବ ।

ଗୋଟିଏ ସୁଦ୍ଧା ଗସ୍ତା ମୋ ଆଖିରେ ପଡ଼ୁ ନ ଥାଏ । ଗସ୍ତା ତ ନାହିଁ ଗାଡ଼ି, ମଟର, ସାଇକେଲ କିମ୍ବା ପରୁରୁଛି ବା କିଏ ? ଯୁଆଡ଼କୁ ଚାହିଁବ ଲୋକ ଭାଙ୍ଗି ହୋଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ ତାହାହେଲେ ତଳାତଳ ହୁଅନ୍ତି କିପରି—ଏଇ କଥା ବିଚାରି ମୁଁ କାବା ହୋଇଯାଉଥାଏ । ପୁଣି ବିଚାରିଲି—ଏଦେଶରେ ବଣିଜ-ବ୍ୟପାର ତ ଚଳୁଥିବ, ଲୋକେ ତ ଚାଲିବୁଲି କରୁଥିବେ; ଗସ୍ତାଘାଟ ନିଶ୍ଚୟ ଥିବ ।

ବଳେ ଲୋକ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ ପଚାରିଲି, ମୋତେ ଗୁଲ ଟିକିଏ ଗୁଆ ଦେଖାଇଦେବ କି ? ମୁଁ ଭିତରକୁ ଯିବି—ତମ ଦେଶ ବୁଲି ଦେଖିବାକୁ ଆସିଛି ।

ସେମାନେ ଗୋଟାଏ ନଈ ଦେଖାଇ ଦେଇ କହିଲେ ‘ଏଇ ଗୁଆ ପଡ଼ିଛି ।

ମୁଁ କହିଲି—‘ଏଇଟା ପରା ଗୋଟାଏ ନଈ ! ଗୁଆ କାହିଁ ?’

କି ଉତ୍ତର ପାଇଲି ଶୁଣ—‘ଗୁଆ କ’ଣ ଆଉ ଅଲଗା ହୋଇ ତ ଆଉ ହୋଇଥାଆନ୍ତା ? ପାଣି-ଗୁଆ ପଡ଼ିଛି-ଯୁଆଡ଼କୁ ଇଚ୍ଛା ଚାଲିଯାଇ ପାରିବ । ଗୋଟିଏ ବାଟ, କାହାକୁ ପଚାରିବାକୁ ନାହିଁ ।’

କଥାଟା ବୁଝି ନ ପାରି ମୁଁ ଟିକିଏ ଆବାକାବା ହୋଇଯାଇ ପଚାରିଲି—‘ଏଇ ନଈରେ ଗଲେ ବାଟରେ ତମ ଦେଶର କେଉଁ କେଉଁ ପ୍ରଧାନ ସ୍ଥାନ ପଡ଼ିବ ?

ହଠାତ୍ ଉତ୍ତର ମିଳିଲା—‘କେଉଁ କେଉଁ ସ୍ଥାନ କ’ଣ ? ଏଇ ନଈରେ ଡଙ୍ଗାରେ ବସିଲେ ଦେଶଟାଯାକ ଯେଉଁଠିକି ଯିବାକୁ ମନ କରିବ, ସେଠିକି ଚାଲିଯିବ ।’

‘ଏଇ ଗୋଟାଏ ନଈ କଣ’ ସବୁଠାକୁ ଯାଇଛି ବୋଲି ପଚାରି ଦେଇ ଆଉ ଯାଏ କୁଅଡ଼େ ? ମତେ ଅଜ୍ଞା କଲୁଲ ସେମାନେ ପଚାରିଲେ—‘ତମ ଦେଶରେ କ’ଣ ଚାଲିଯାଏ ନଈ ଥାଏ କି ହୋ ?

‘ହଁ’ ବୋଲି କହିଦେଲେ ସେମାନେ ମୋ ମୁହଁକୁ ଏମିତି ଚାହିଁଲେ ଯେ ସତେ ଯେପରି ସେମାନେ ବିଚାରୁଛନ୍ତି ମୁଁ ଗୋଟାଏ ବିଚିତ୍ର ଜୀବ । ମୋତେ ବୁଝାଇ କହିଲେ—‘ଆମ ଦେଶରେ ଅସଂଖ୍ୟ ନଦୀ ଦେଖିଛୁ ସିନା; ସେଗୁଡ଼ାକ ସମସ୍ତେ ଗୋଟିଏ ନଈର ଶାଖା । ସେଥିପାଇଁ ଗୋଟାଏ ଘାଟରେ ଡଙ୍ଗାଟିରେ ବସିଲେ ଦେଶଟାଯାକ ବୁଲିଆସିବ ।

ମୁଁ ଧରିନେଲି ଯେ ମୋ କଥା ସେମାନେ ବୋଧହୁଏ ବୁଝିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ଧୀରେ ଧୀରେ ବୁଝାଇ କହିଲି—‘ଆଜ୍ଞା’ ଏହି ଯେଉଁ ନଈଟା ଦେଖିଛୁ ସେଇଟା ବାହାରିଛି କେଉଁ ପାହାଡ଼ରୁ ? ପଡ଼ିଛି କେଉଁ ସମୁଦ୍ରରେ ?’

ତାଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ କହିଉଠିଲା—ଏ, ବାହାରିଛି କେଉଁଠୁ କଣ; ପୁଣି ପଡ଼ିଛି ଯେଉଁଠି କ’ଣ ? ଯେଉଁ ପଟ୍ଟରୁ ବାହାରିଛି, ସେହି ପଟ୍ଟରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଛି । ଏଇ ଗୋଟିଏ କ’ଣ—ଏଇ ଯେତେ ନଈ ବେଶୁଛ ସବୁଗୁଡ଼ାକ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ପଟ୍ଟରୁ ବାହାରି ଦେଶର ଚାରିଆଡ଼କୁ ଖେଳେଇ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି; ପୁଣି ସମେ ଏକାଠି ହୋଇ ଶେଷରେ ଯାଇ ସେହି ପଟ୍ଟରେ ପଡ଼ିଯାଇଛନ୍ତି ।’

ମୁଁ ସେତେବେଳକୁ ଜାଣି ବୋକା ପାଲଟିଗଲି । ଆଜ୍ଞା, ବଟିସ ସରଜ ଏଇଟା ! ପଟ୍ଟରୁ ନଦୀ ବାହାରି ସମୁଦ୍ରରେ ପଡ଼ି ନାହିଁ—ପୁଣି ଯାଇ ପଟ୍ଟରେ ପଡ଼ିଛି ? ବିଚାରିଲି, ମୁଁ ବୋଧହୁଏ ଭୁଲ ଶୁଣିଲି । ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ପୁଣି ଥରେ ପଚାରିଲି—‘ଯେଉଁ ପଟ୍ଟରୁ ବାହାରିଛି, ସେହି ପଟ୍ଟରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଛି ! ତାର ମୁହଁ ନାହିଁ ?’

‘ହଁ’ ମୁହଁ ନାହିଁ କ’ଣ ? ସେହି ପଟ୍ଟଟା ହେଲା ତାର ମୁହଁ ।’

ଏ କଥା ଶୁଣି ସେମାନଙ୍କ ମୁହଁକୁ ମୁଁ ଖାଲି ବଲବଲ ହୋଇ ଚାହିଁଲି । ମୋ ଚେତେଇ ଦେଖି ସେମାନେ ବିକଳ ପାଇଲା ପରି ଦୂରକୁ ହାତ ଠାରି କହିଲେ—‘ହେଇଟି, ସେ ଆଡ଼କୁ ଅନା । ବେଶୁଛ ନା ଗୋଟାଏ ପଟ୍ଟ ।’

ଆମ ଆଡ଼େ ଦୂରରୁ ଦେଖିଲେ ପାହାଡ଼ ପଟ୍ଟ ମାଲ ବେଶାଯାନ୍ତି, ସେଇଟା କିନ୍ତୁ ନାଲିଆସିଆ ଦେଶାଯାଉଥାଏ ।

ପଟ୍ଟଟା ଉପରେ ମୋ ଆଖି ପଡ଼ିଲା ପରେ ସେମାନେ କହିଲେ—
ତୁମେ ତା’ର ପାଖକୁ ଯାଅ । ଦେଖିବ, ସେଇଥିରୁ ଆମ ଦେଶର ନଈଯାକ ବାହାରିଛନ୍ତି ଓ ସେଥିରେ ଆସି ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଆମେ ତୁମ ସାଙ୍ଗରେ ଜଣକୁ ପଠାଉଛୁ—ଯାଅ, ଦେଖିଆସିବ ।

କେଣିକି କ’ଣ ହେଲା ମୋର କିଛି ମନେ ନାହିଁ । ମୋତେ ସତେ ଯେପରି ନିଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ହଠାତ୍ ଦେଖେ ଯେ ମୁଁ ଗୋଟାଏ ଜୀଅନ୍ତା ପଟ୍ଟ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଛି ।’

ପିଲାମାନେ ପାଟିକର ଉଠିଲେ—“ଜୀଅନ୍ତା ପଟ୍ଟ କ’ଣ ?”

“ଶୁଣ ଶୁଣ, ଆଖିରେ ଦେଖିବା କଥା ଶୁଣ । ସେ ପଟ୍ଟଟା ପୁଲି ଯାଉଥାଏ, ଯାକହୋଇ ଯାଉଥାଏ—ସତେ ଯେମିତି ଡେଇଁ-ଡେଇଁକା

କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଯିବ କି ! କୁଆଡ଼େ ନ ଯାଇ ସେଇ ଗୋଟାକ ଜାଗାରେ ସେମିତି ନାଚ କଲଭଳି ଡେଉଁଥାଏ । ଡେଇଁଲବେଳେ ଶବ୍ଦ ହେଉଥାଏ ଲବ୍-ଡବ୍, ଲବ୍-ଡବ୍ । ସେଥିରୁ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ନଘା ବାଜାଉଥାଏ । ସେଥିରେ ଲଲ ପାଣି । ଆଉ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ନଘା ଆସି ସେଥିରେ ପଡ଼ୁଥାଏ । ସେଥିରେ ନେଳିଆ ପାଣି ।

ଅଜା ରାଜ୍ୟ ବୁଲି ବାହାରିଲେ

ଅଜା କହିଲେ—ମୋତେ ତ ଆଗରୁ କହିଥିଲେ ଯେ ଗୋଟାଏ ନଈରେ ଡଙ୍ଗାରେ ବସିଲେ ଦେଖାଯାଉ ବୁଲି ଆସିବ—ବାଟବଣା ହେବ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ବଡ଼ ଲଲ ନଘାଟା ଖାଅନ୍ତା ପବ୍‌ବରୁ ବାହାରିଛି, ମୁଁ ସେହି ନଈରେ ଯିବି ବୋଲି ଛୁଇଁ କଲି । ଦେଖିଲି, ଯିବାରେ ଅସୁବିଧା କିଛି ନାହିଁ । ନଈଟାରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଜାହାଜ ଗୁଡ଼ିକ ଏତେ ସଂଖ୍ୟାରେ ଚାଲିଥାନ୍ତି ଯେ ପାଣି ମୋଟେ ଦେଖାଯାଉ ନ ଥାଏ, କହିଲେ ତଳେ । ଜାହାଜଗୁଡ଼ିକ ତଳାଇବାକୁ କେହି ନାହିଁ । ଜୋର ସୁଅ ପଡ଼ିଛି—ଆପେ ଆପେ ଭାସିଯାଉଛନ୍ତି । ସେଥିରୁ ଗୋଟିକରେ ମୁଁ ବସିପଡ଼ିଲି । ମୋତେ ଯିଏ ବାଟ ଦେଖାଇବାକୁ ଆସିଥିଲେ, ସେ ମଧ୍ୟ ମୋ ପାଖରେ ବସିଲେ ।

ରବର ବଳଟି ଉପରେ କଣା କରି ତା ଭିତରେ ପାଣି ଭର୍ତ୍ତିକରି ଚିପିଦେଲେ ପାଣି କମିକି ପିନ୍‌କାସ ମାରିଲା ଭଳି ବାଜାଉଥାଏ, ସମସ୍ତେ ଦେଖିଥିବ । ପାଣିଧାରଟା ଉପରକୁ ଉଠିଯାଇ ଧନୁ ଆକାରରେ ତଳକୁ ଖସେ । ପବ୍‌ବ ଦେହରୁ ଲଲ ନଘାଟି ସେହିଭଳି ପ୍ରଥମେ ଉପରକୁ ଉଠି ଯାଇ କିଛି ଦୂର ଗଲା ପରେ ଧନୁ ଭଳି ଦେଇ ତଳକୁ ଖସିଛି । ତା'ଉପରୁ ତିନିଟା ଡାଲ ବାହାରିଯାଇଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ ଶାଖା ନଘା । ତିନୋଟିଯାକ ଶାଖା ନଘା ଉପରମୁହଁ ହୋଇ ଉପରକୁ ଉଠିଯାଉଥାନ୍ତି । ମୋ ପାଖରେ ଯିଏ ବସିଥିଲେ ତାଙ୍କୁ କହିଲି, ‘ଅମେ ଏଇ ବାଟେ ଉପରକୁ ଉଠିଯାଇ ଦେଖନ୍ତେ ତେଣେ କ’ଣ ମନ୍ତ୍ର ଅଛି ।’

ସେ କହିଲେ, ‘ନା, ଆମେ ଏହି ବଡ଼ ନଈରେ ତଳକୁ ଖସିବା । ତେଣିକି ପରେ ଯିବା ।’

ପ୍ରବଳ ସୁଅ । ଆମ ଜାହାଜ ଖର ମାରିଲା ଭଳି ଘାଟି ଯାଉଥାଏ ।
ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା ସ୍ଥାନରେ ଦେଖିଲି, ଆମ ନଈରୁ ବାଁ ଡାହାଣ ଦୁଇ
ଆଡ଼କୁ ଗୋଟାଏ ଲେଖାଏଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନଈ ବାହାରି ଯାଇଛନ୍ତି । ଆମ
ଜାହାଜ ବାଁ କି ଡାହାଣ କୁଆଡ଼େ ନ ଯାଇ ମଝି ବଡ଼ ନଈ ଭିତରେ
ଗୁଲିଥାଏ ।

ଥୋଡ଼ାଏ ଦୂର ଗଲପରେ ନଈଟା ସମାନ ଦୁଇଭାଗ ହୋଇଗଲା ।
ଗୋଟାଏ ଧାର ଗଲା ବାଁ ଆଡ଼କୁ — ଆଉ ଗୋଟାଏ ଡାହାଣ ଆଡ଼କୁ ।
ଆମେ ଗୁଲିଲୁ ଡାହାଣ ଧାରରେ ।

ହଠାତ୍ ନଈ ରଙ୍ଗ ବଦଳିଗଲା

ହଠାତ୍ ମୋର ମନେହେଲା, ସତେ ଯେପରି ନଈର ଲାଲ ପାଣି
ମାଲ ପାଲଟି ଯାଉଛି । ସତକୁ ସତ ସବୁଯାକ ପାଣି ମାଲ ହୋଇଗଲା ।
ନଈରେ ପାଣି ବହି ଯାଉ ଯାଉ ଏମିତି ରଙ୍ଗ ବଦଳାଇବା କଥା ମୋ
କାନ ଉଠିଲା ଦିନୁ ଶୁଣି ନ ଥିଲା । ଶୁଭୁଥାଏ, ଆହୁରି କିଛି ଦୂର ଚଳିଲେ
ଗଲେ ସବୁକଥା ବଳେ ଜଣା ପଡ଼ିଯିବ ।

ସୁଅ ଉପରମୁହାଁ ହେଲା

ଆମ ଦେଶରେ ସିନା ନଈଗୁଡ଼ାକ ପବନରୁ ବାହାରି ଉଠନ୍ତି
ତଳ ଆଡ଼କୁ ବହି ଆସନ୍ତି, ସେଇଠି ଦେଖିଲି ଯେ ଠିକ୍ ଓଲଟା କଥା ।
ଗୁଡ଼ୁ ଗୁଡ଼ୁ ଆମ ନଈଧାରଟା ଉପରମୁହାଁ ହୋଇ ଗୁଲିଲା । ଜାହାଜଟା
ମଧ୍ୟ ସେହି ଧାରରେ ଉପରକୁ ଉଠୁଥାଏ । ନଈଟାକୁ ଉପରୁ ସତେ
ସେମିତି କିଏ ଟାଣୁଛି । ମୁଁ ଖାଲି ଏତକ ଦେଖୁଥାଏ ଯେ ଏଣିକି ନଈ
ଭିତରେ ମଝିରେ ମଝିରେ କେନାଲ ପୋଲ ଭଳି ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ
‘ଯାଉଁଳି କବାଟ ପୋଲ’ ଖଞ୍ଜାଯାଇଥାଏ । ସୁଅଟା ଉପରମୁହାଁ ହୋଇ
ଗୁଲିଥିଲା ବେଳେ ସେ କବାଟ ମେଲା ହୋଇଯାଇ ତାକୁ ବାଟ ଛାଡ଼ି
ଦେଉଥାଏ । ତଳମୁହାଁ ହେବାକୁ ବସିଲେ ଯାଉଁଳି କବାଟ ଧଉଁକନା
ପଡ଼ିଯାଇ ବାଟ ବନ୍ଦ କରିଦିଏ ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ଉପରକୁ ଉଠି ଉଠି ସେ ନଈଟା ଯେଉଁ
ପବନରୁ ବାହାରିଥିଲା, ସେଇଠି ଯାଇ ପଡ଼ିଗଲା ।”

ପିଲାଏ ପଚାରିଲେ—“ନଈଟା ସିନା ସମୁଦ୍ରରେ ପଡ଼ିଲେ ସମୁଦ୍ର ପାଣିରେ ମିଶିଯାଏ; ପଟ୍ଟରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଲା କପରି ?

ଅଜା ଟିକିଏ ମୁଣ୍ଡ ଟୁଙ୍ଗାରି କହିଲେ—“ପଟ୍ଟ ଆଡ଼କୁ ମୁହଁକବା ଦେଖି ମୁଁ ତ ସେହି କଥା ବୁଝୁଥାଏ, କିନ୍ତୁ ସେଠି ଯାଇ ଦେଖିଲବେଳକୁ ନେ ପଟ୍ଟଟାର ଗୋଟାଏ ଗୁପ୍ତସ୍ଥ ଭଳି ପାଟି—ଆଁ କରି ନଈଟାକୁ ସତେ ଯେପରି ଗିଳିଯାଉଛି । ଆମ ନଈଧାର ସେହି ପଟ୍ଟ ପେଟ-ଗୁମ୍ଫା ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା । ତା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଆମ ଜାହାଜ ଯାଇ ପଟ୍ଟ ଗର୍ଭରେ ଡାଳିଲା !

ତା ଭିତରେ ମୋଠି ଗୋଟା-ଗୋଟା ଝାଳ ବୋହିଗଲା; କାରଣ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ପଟ୍ଟ ପେଟର ଦୁଇ କାନ୍ଥ, ଦି’ ପାଖରୁ ଜାକି ହୋଇ ଆସିଲା, ଦୁଇ କାନ୍ଥକୁ ବାହାର ପଟୁ ସତେ ଯେପରି କିଏ ଚପି ଦେଉଛି; ଚପି ହେଲାବେଳେ ଗୋଟାଏ ଗର୍ଜନ ହେଲା । ଏଇଥର ମଲି ବୋଲି ଶ୍ରବଣକନ ଆଶା ଗୁଡ଼ିକେଲା । ଆଁଟାଏ କରି ମୁଁ ଖାଲି ଅନାଇଥାଏ ।

ସେହି ଗୁମ୍ଫା ଭିତରେ କିଏ ଜଣେ ଯାଉଁଲି କବାଟଟାଏ ମେଲା କରିଦେଲା । ଦେଖିଲବେଳକୁ ତଳ ଆଡ଼କୁ ଆଉ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଗୁମ୍ଫା । ତା ଭିତରକୁ ଆମେ ଠେଲି ହୋଇ ପଶିଗଲୁ ।

ଏ ଗୁମ୍ଫାଟା ଆହୁରି ଭୟାନକିଆ ବୋଲି ଶ୍ରବଣ ବେଶି ଗୁମ୍ଫାଟା ହୋଇଗଲି । କ’ଣ ହେଲା ବୋଲି ଶ୍ରବଣ ଶ୍ରବଣ ପଛ ଯାଉଁଲିକବାଟ ଧଉଳିନା ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା ଓ ଭିତରକୁ ସାମନାରେ ଆଉ ଗୋଟାଏ ଦରଜା ମେଲା ହୋଇଗଲା । ସେତେବେଳେ ଦି’ ପଟ୍ଟଟା ଗର୍ଜନ ଗୁଡ଼ିଲା । ବଡ଼ ଗୁମ୍ଫାଟା ଯାକ ହୋଇ ଆସିଲା । ତା ଭିତରୁ ସତେ ଯେପରି ପିରକାର ମାରି ଆ-କୁ କିଏ ପଦାକୁ ଠେଲିଦେଉଛି । ଦେଖିଲବେଳକୁ ଆମେ ପଟ୍ଟ ବାହାରେ ଆଉ ଗୋଟାଏ ନଈ ଭିତରେ ।

ସେ ନଈଟାରେ ଅଳ୍ପ ଦୂର ଯାଇଛୁ କି ନାହିଁ, ଅଇଲା ଗୋଟାଏ ଝଡ଼; ସୁ-ସୁ ପବନ—ଆମକୁ ଉଠାଉଥାଏ, ପକାଉଥାଏ । ଏହି ଥରକ ମୋ କଥା ସରିଲା ବୋଲି ଶ୍ରବଣ ଖାଲି ଉଗବାନଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରୁଥାଏ ।

ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଆମ ନଈପାଣି ରଙ୍ଗ ପୁଣି ଲଲା ପାଲଟି ଯାଇଛି । ଜାହାଜି କେଜାଣି, ମୋର ଟିକିଏ ମନ ଦନ୍ତ ହେଲା । ଆମେ କୁଆଡ଼କୁ ଯାଉଛୁ, ସେଇ କଥା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥାଏ ।

ସୁଅ ବୁଲିଛି—ସେଥିରେ ଆମ ଜାହାଜ ବ ବୁଲିଛି । ଆଗକୁ ଅନାଇ ଦେଲବେଳକୁ ପୁଣି ସେହି ଭୟଙ୍କରଆ ପବନଟା । ଆଖି ପିଛୁଳାକେ ଆମେ ଯାଇ ପଶିଗଲୁ ତାର ବାଁ ପାଖର ଗୋଟାଏ ଗୁମ୍ଫା ଭିତରେ ।

ମୁଁ ବଡ଼ ପସ୍ତେଇ ହେଲି । ଆଜ୍ଞା କଥା ହେଲା । ବାଟରେ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଥିଲେ ହୋଇଥାନ୍ତା । ପୁଣି ଆସି ପବନ ଗର୍ଭରେ ପଶି ମରଣକୁ ଡାକୁଛି ! ଅନେଇ ଦେଲ ବେଳକୁ ପବନ କାନ୍ଥ ଚାପିହୋଇ ଆସିଲା । ଫିଟିଗଲା ହଲେ ଜାଉଁଳ କବାଟ । ସାମନାରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଗୋଟାଏ ଗୁମ୍ଫା । ତାର ଭିତରକୁ ପାଣି ପଶିଲା ।

ସେଥିରେ ପାଣି ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦୁଇ ପାଖରୁ ପବନ କାନ୍ଥ ଡିଆଁ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଗର୍ଜନ କରି ଚାପି ହୋଇ ଆସିଲେ । ଉପରଆଡ଼େ ଯାଉଁଳ କବାଟ ଫାଟକ ମେଲା ହୋଇଗଲା—ଆମେ ଜୋରରେ ଠେଲି ହୋଇ ଆସିଲୁ ।

ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ସବୁ ପ୍ରଥମେ ମୁଁ ଯେଉଁଠି ଜାହାଜ ଚଢ଼ିଥିଲି ସେଇଠି ଆସି ହାଜର ! ମୋର ଟିକିଏ ସାହସ ହେଲା । ମନେ ମନେ ଭାବୁଥାଏ—ଏ କି ବଚସ ନଈ ! ପବନରୁ ବାହାରି ପବନରେ ଆସି ପଡ଼ିଛି ! ମୁହଁ ନାହିଁ କି ମୁହଁଶ ନାହିଁ ! ମଝିରେ ମଝିରେ ପାଣିରଙ୍ଗ ବଦଳି ଯାଉଛି, ଡଳ ମାତ ଖାଲ ଡିପ କିଛି ବାରଣ ନାହିଁ, ସବୁଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ି ଯାଉଛି !!

ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଯିଏ ବସିଥିଲେ ସେ କହିଲେ—ଆମ ଦେଶର ଗୋଟାଏ ଅଞ୍ଚଳ ସିନା ଦେଖି ଆସିଲ, ଆଡ଼ର ଅନେକ ଅଞ୍ଚଳ ରହିଗଲା । ଏତେ ବାଟ ଯଦି ଆସିଛ, ବୁଲ ବୁଲି ଆସିବା । ଏଥର ବଡ଼ ନଈରେ ନ ଯାଇ ଗୋଟାଏ ଶାଖା ନଈରେ ଜାହାଜ ଚଳାଇନେବା ।

ମୁଁ ରାଜି ହେଲି । ଏଥରକ ଆଗେ ଉପରମୁହଁ ହୋଇ ଉଠିଗଲୁ । ସବାଉପରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ପାଣିରଙ୍ଗ ବଦଳିଲା । ସେଇଠୁ ଖସିଲା ତଳକୁ । ପୁଣି ଆସି ସେହି ପବନ ପାଖରେ । ଏ ଗୁମ୍ଫାରୁ ସେ ଗୁମ୍ଫା ବୁବେଟିଆକ ବୁଲିଯାଇ ପଡ଼ିଲେ ଯେଉଁଠୁ ବାହାରିଥିଲା ପୁଣି ସେଇଠି ।

ମୋ ମନ ତ ଲାଗିଥାଏ । ଗୁରୁ ଦେବ ବୁଲିଆସିଲି । ରାଜ୍ୟଟାଯାକ ଦେଖିଗଲି । ସେ ରାଜ୍ୟରେ ନଈଗୁଡ଼ାକ ଜାଣି ଚକା ଚକା ଭର୍ତ୍ତିଷ ଖେଳ ଖେଳୁଛନ୍ତି ।

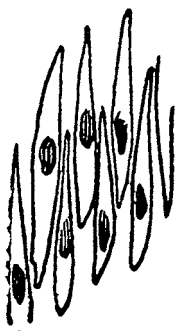
ଅଜା ତ ଏକ ନିଶ୍ଚୟକେ କହିଯାଉଥାନ୍ତି—ପିଲାଏ ଶୁଣୁଥାନ୍ତି ।
 ଘାସୁ ମନ ମାକୁ ନ ଥାଏ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଭିତରେ ତାର ଟିକିଏ ବସୁସ
 ବେଶି ।

ସେ କହିଲା—“ଅଜା ସବୁ ତ କହିଲ । ତୁମ ନଈ ଯେତେବେଳେ
 ଉପରମୁହାଁ ହୋଇଗଲା, ପାଣିଗୁଡ଼ାକ ତଳକୁ ଖସିପଡ଼ିଲା ନାହିଁ କାହିଁକି ?
 ତୁମ ଜାହାଜ, ତୁମେ ସମସ୍ତେ ତ ତଳେ କରୁଡ଼ି ହୋଇ ରୁନା
 ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତି !”

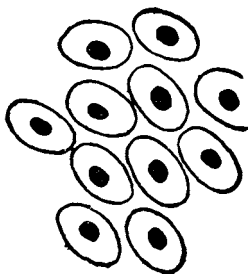
ସବୁ ପିଲାଯାକ ଠୋ-ଠୋ ହସିଉଠିଲେ—ଅଜାଙ୍କ ମିଛ କଥା
 ଧରପଡ଼ିଛି, ନହେଲେ କିରେ ଘାସୁ !”

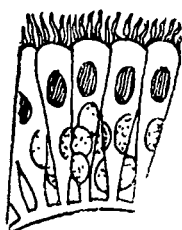
ଜଣେ ପରୁର ଦେଲା—ସେ ଦେଶର ଲୋକେ କେମିତିକା ? ଅଜା
 କହିଲେ—ସେମାନଙ୍କ ଫଟ ଆଣିଛି ।

ଏଇଠି ଯେଉଁମାନେ ଡେଙ୍ଗା ଡେଙ୍ଗା ହୋଇ
 ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଭ୍ରାତୃଭର ।
 ସେହି ଗୁଣ୍ୟଟା ତ ବୁଲେ । ବୁଲିବା ହେଲା ତାହାର
 କାମ—ଏକା ଜାଗାରେ ସ୍ଥିର ହୋଇ ରହେ ନାହିଁ ।
 ଏହିମାନେ ମିଳିତ ଭାବରେ କାମକରି ତାକୁ ଏଠୁ
 ସେଠିକି ନେଇଯାନ୍ତି । ଏଇମାନେ ଯଦି ଅତି ବସିବେ
 ସେ ତଳନ୍ତା ଗୁରୁଜ ଗୋଟାଏ ସ୍ଥାନରେ ପଡ଼ି
 ରହିଥିବ । ଆଉ ନ ବୁଲେ ।

ପୁଣି ଆଉ ଶକ୍ତି ଏ ଛବି ଦେଖାଇ
 ବୁଝାଇଲେ—ଏହିମାନଙ୍କର କାମ ହେଲା ତେଲ
 ଯୋଗାଇବା । ସେ ଦେଶରେ ସମସ୍ତେ ନିଜ
 ବେହରେ ତେଲ ଲଗାଇ ବେଶ୍ ଚକଟା ଚାଲିବା
 ହୋଇ ରହି ଥାଆନ୍ତି । ମଳ ମୁରୁକୁଟିଆ
 ଲୋକଟିଏ ଖୋଜି ପାଇବା କଷ୍ଟ ।

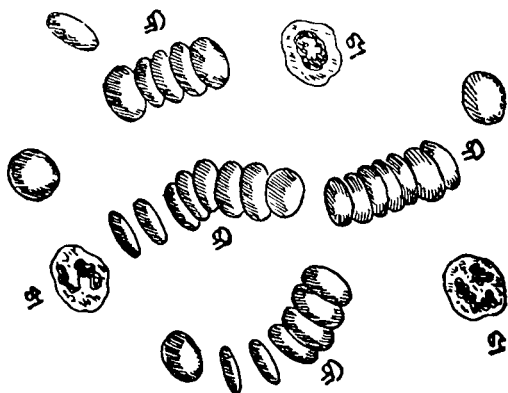

ସେଠା ଝାଡ଼ୁଦାରମାନଙ୍କ ଛବି ଦେଖ । ଏମାନେ ଦିନରୁ ପରିଶ୍ରମ କରି ଝାଡ଼ୁରେ ଓଳାଇ ରାଜ୍ୟ ଭିତରଟାକୁ ସଫା ରଖନ୍ତି । ଏତେ ଟିକିଏ ଧୂଳି ଏମାନଙ୍କ ଛାଆଣ ଆଖିକୁ ଏଡ଼ିଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଏମାନେ ନଥିଲେ ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ଗୁରୁଆଡ଼ ଧୂଳି ଅଳିଆ ଭଣ୍ଡି ହୋଇଯାଉ ଥାଆନ୍ତା । ସେ ଦେଶରେ ବଢ଼େଇ

ଅଛନ୍ତି । ସେମାନେ ରାଜମିଥୁ କାମ ମଧ୍ୟ ଜାଣନ୍ତି । ସେହି ରାଜ୍ୟର ବାସିନ୍ଦାଙ୍କ ପାଇଁ ଏଭଳି ସବୁ ମଜବୁତ୍ ଦର ତିଆରି କରି ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଶତେ ବର୍ଷରୁ ଉପର ସେମିତି ଠିଆ ହୋଇଥିବ - ଲୁହା ଭଳି ମଜବୁତ । ଖାଇବା ଜନସଭାରେ ବସ ବା ଅନଷ୍ଟକାଶ୍ଟ ପଦାର୍ଥ ଅଛି କି ନାହିଁ, ବୈଦ୍ୟମାନେ ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତି । ଯଦି ମିଶିଥାଏ, ତାକୁ ଶୋଧନ କରି ଦିଅନ୍ତି ସେହିମାନେ । ନିଅନ୍ତୁ ଅନ୍ତ ବେଳେ କାଳେ ଦରକାର ହେବ ବୋଲି କିଛି କିଛି ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ସାଇତି ଦେଇଥାନ୍ତି ଦଳେ ଲୋକ । ଦରକାର ହେବା ମାତ୍ରେ ହଠାତ୍ ଭଣ୍ଡାରରୁ କାଢ଼ି ଦିଅନ୍ତି । ସେ ରାଜ୍ୟରେ ଭଲ ତାଲିମ ପାଇଥିବା ପୁଲିସ୍ ଫଉଜ ମଧ୍ୟ ଥାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ମରବେ ପଛକେ ଶସ୍ତ୍ର ସାଙ୍ଗରେ ଲଢ଼ିବେ ।

“ହେଇଟି, ଆଉ ଖଣ୍ଡିଏ ରହି ଯାଇଥିଲା — ସେଥିରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ‘କ’ ବୋଲି ଲେଖା ହୋଇଛି, ସେମାନେ ମାଲ ବୋହଲବାଲ । ବେଶର ଗୁରୁଆଡ଼େ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରେ

ଅତି ଦରକାଶ୍ଟ ଚିଜ ନେଇ ସେହିମାନେ ପଦକ୍ଷେପ ଦିଅନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଯେତେ ତପଟ, ଅନ୍ୟ କାହାର ଉପରେ ସେତେ ନାହିଁ । ଦିନରୁ କାମ କରୁଥିବେ । ସେମାନେ ଟିକିଏ ଭିଲ କରିଦେଲେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରାଣ

ଛୁଡ଼ିଯିବ ।” ‘ଖ’ ବୋଲି ଯେଉଁ ମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଲେଖାଯାଇଛି ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ପୂଲସ ।

ପିଲାମାନେ ଅନେକ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଛବିଗୁଡ଼ିକ ଦେଖିସାରି କହିଲେ—“ସେମାନେ ଆମ ଭଳି ନୁହନ୍ତି ?”

ଅଜା—“ତୁମ ଦେଶ କ’ଣ ଚାଲେ; ତୁମ ନଈ କ’ଣ ପବନରୁ ବାହାର ପବନରେ ପଡ଼ିଛି ? ତୁମ ଚେହେରା ସାଙ୍ଗରେ ତାଙ୍କ ଚେହେରା ମିଳିଯାଆନ୍ତା କେମିତି !”

ବିଜୁ ଗୋଟାଏ ଚଣିକଥା ଧରିବସିଲା—“ଏମାନଙ୍କର ତ ପାଟି ନାହିଁ କି ନାକ ନାହିଁ । ତାହାହେଲେ ଏମାନେ ନ ଖାଇ ନ ପିଇ, ନିଶ୍ୱାସ ନ ନେଇ ବଞ୍ଚୁଛନ୍ତି ?”

“ସେଇ ତ ମଜା । ତାଙ୍କର ପାଟି ନାହିଁ, ଖାଆନ୍ତି; ନାକ ନାହିଁ ନିଶ୍ୱାସ ନିଅନ୍ତି । ନ ଖାଇ, ନିଶ୍ୱାସ ନ ନେଇ କେହି କେବେ ବଞ୍ଚୁଲଣି ? ତୁମେ ଜାଣିପାରୁନା ବୋଲି କ’ଣ ସେମାନେ ଖାଆନ୍ତି ନାହିଁ ?”

ପିଲାଏ ଅଜାଙ୍କଠାରୁ, ଆଉଁ, ମାଷ୍ଟରଙ୍କଠାରୁ ଅନେକ ଗପ ଶୁଣିଛନ୍ତି—ହନୁମାନ ତା ଲଙ୍କାକୁ ଉପର ପବନ ବାନ୍ଧିନେଇଯିବା କଥା ଶୁଣିଥିଲେ । ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ଗୋଟାଏ ଗୋଡ଼ ଚାଲିଲେ ଭଣ୍ଡି କରଦେଇ ଭାତ ଗନ୍ଧିବା କଥା ତ ଶୁଣାଯାଉଥିଲା; କିନ୍ତୁ ଆଜି ଅଜା ଯେଉଁ ଆଦମ୍ଭୂତ କଥା କହିଲେଣି, ସେ ଭଳି କଥା ତ କେହି କେବେ ଶୁଣି ନ ଥିଲା । ହୁନୁ, ଗୌର, ମୁନୁ ସମସ୍ତେ ଅଜାଙ୍କ ପାଖରେ ଅଳି ଲାଲେ—“ଆମେ ସେ ଗଜନକୁ ଯାଇପାରିବୁ ନାହିଁ ? ତୁମେ ଯଦି ଗଲ, ଆମେ କାହିଁକି ନ ଯାଇପାରିବୁ ?

ଅଜାଙ୍କୁ ସେତେବେଳକୁ ହସ ମାଡ଼ିଲଣି । ସେ ଟିକିଏ ଓଠ ଚାପିଦେଇ ସାରି କହିଲେ—“ମୁଁ ତୁମକୁ ସେଠିକି ନେଇଯାଆନ୍ତି ଯେ—ଜାଅନ୍ତା । ପବନର ଗର୍ଜନ ଶୁଣି କାଳେ ଡରିଯିବ କି ତାଙ୍କ ଡରିବ, ମୋର କିଏ ତମକୁ ସମ୍ଭାଳିବ ?”

ପିଲାଏ କହିଲେ—“ଆମେ ଡରିବୁ କାହିଁକି ? ତୁମେ ତ ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ଥିବ, ଆମର ଭୟ କ’ଣ ?”

ଟିକିଏ ଭାବ ବୁଡ଼ା ଚୁପ ଚୁପ କରି କହିଲେ—“ତୁମେ ସବୁ ମୋଟେ ପାଟି କରନା । ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମକୁ ଶୁଣେଇ ଦେବି ସେ ଚଳନ୍ତା ଗଉଡ଼ର ଜୀଅନ୍ତା ପବିତ୍ରତା କେମିତିକି ଶବ୍ଦ କରୁଛି ।”

ପିଲାଏ ଏକାବେଳେ ଚୁପ୍ ହୋଇଗଲେ । ଅଜା ଥିରକର ବିଭୁକୁ ନେଇଯାଇ ନିଜ ବାଁ ପଟ ଗୁଡ଼ରେ ତା କାନକୁ ଲଗେଇ ଦେଇ କହିଲେ—
“ଶୁଣିଲୁ, କେମିତି ଶବ୍ଦ ହେଉଛି !

ବିଭୁ ବିଚରା ଅବାକ୍ ହୋଇଯାଇ କହିଲା—“ହଁ ତ ଗୋଟାଏ କ’ଣ ଧକ୍, ଧକ୍ ଶବ୍ଦ ହେଉଛି ! ଅଜା ଗୁଡ଼ ଭିତରେ କ’ଣ ବେଙ୍ଗଟାଏ ପଶିଯାଇଛି କି ? ଖାଲି କ’ଣ ତା ଭିତରେ ଡେଉଁଛି !”

ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ସବୁ ପିଲା ହରିଅନାଙ୍କ ବାଁ ଗୁଡ଼ରେ କାନ ଦେଇ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜଣାଗଲା, ଅଜାଙ୍କ ଗୁଡ଼ ଭିତରେ ସତେ ଯେମିତି ଗୋଟାଏ କିଏ କଲକଲ ହେଉଛି ?

ଚଳନ୍ତା ଗଉଡ଼ କଥା ଆଉ ଶୁଣୁଛି କିଏ ? “ଅଜା ଗୁଡ଼ ଭିତରେ କିଏ ଗୋଟାଏ ପଶି ଡେଉଁଛି—ଶବ୍ଦ କରୁଛି । କଥା କଣ ଅଜା ?” ଏମିତି କଅଣ ହେଉଛି ବୋଲି ସମସ୍ତେ ଏକାବେଳେ ପାଟି କରୁଥାନ୍ତି ।

ଅଜା ଦେଖିଲେ ଯେ ଏତେବେଳେ ଯାଇ ପିଲାଏ ବାଗକୁ ଆସିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଏତେବେଳେଯାଏ ପରା ତୁମେ ଏହାର କଥା ଶୁଣୁଥିଲ ! ମୋ ଗୁଡ଼ରେ ଗୋଟାଏ ଜୀଅନ୍ତା ପବିତ୍ର ଅଛି । ସେ ପବିତ୍ର ନାଁ ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡ । ତାକୁ କେହି କେହି ‘ହାଟ’ ବୋଲି କହନ୍ତି । ତୁମ ସମସ୍ତଙ୍କ ଦେହ ଭିତରେ ଯେହି ସ୍ଥାନରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଁ ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡ ବା ହାଟ ରହିଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅନ୍ୟର ଗୁଡ଼ରେ କାନ ଦେଇ ଶୁଣିଲ ।”

ପିଲାଙ୍କର ମଜା ଦେଖେ କିଏ ! ଇଏ ତା ଗୁଡ଼ରେ, ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ଗୁଡ଼ରେ କାନ ଲଗେଇ ଦେଇ ଶୁଣିଲେ—ସମସ୍ତଙ୍କ ଗୁଡ଼ ଭିତରେ ଲବ୍-ଡବ୍ ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଯାଉଛି, ଗୋଟାଏ କ’ଣ ଆସି ଗୁଡ଼ରେ ବାଡ଼େଇ ହୋଇଗଲା ଭଳି କାନକୁ ଜଣା ପଡ଼ୁଛି ।

“ଅଜା, ମଣିଷ ଦେହ ଭିତରେ କ’ଣ ଲଲ ମାଲ ନଦୀସବୁ ବହୁଛି ?”

“ନିଶ୍ଚୟ, ତମ ଶୁଭ ଭିତରେ ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡରୁ ସେମିତି ମାଳ, ଲଲ ନୟା ବାହାର ଯାଇଛନ୍ତି—ସେଥିରେ ଆସି ପୁଣି ପଡ଼ିଛନ୍ତି ।

ପିଲାଙ୍କର ଆନନ୍ଦର ସୀମା ନାହିଁ । ଅଜାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଲଗେଇଲେ—
“ସତରେ ଆମ ଦେହ ଭିତରେ ଏମିତି ଅସଂଖ୍ୟ ନଈ ରହିଛନ୍ତି ।”

ଅଜା ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଲେ—“ହଁ, ମନୁଷ୍ୟ ଦେହରେ ଚାରିଆଡ଼େ ହଜାର ହଜାର ମାଇଲ ଲମ୍ବର ରକ୍ତ-ପାଇପ ଖଞ୍ଜାଯାଇଛି । ରକ୍ତ ଦୁଇ ପ୍ରକାରର—ଲଲ ଓ ମାଳ । ଲଲ ରକ୍ତ ଯେଉଁ ପାଇପରେ ବହୁଥାଏ, ତାକୁ କହନ୍ତି ଧମନା । ମାଳ ରକ୍ତ ପାଇପର ନାମ ଶିର । ମନୁଷ୍ୟ ଦେହରେ ଯେତେ ରକ୍ତ-ପାଇପ ଅଛି, ତାକୁ ପାଖକୁ ପାଖ ରଖିଦେଲେ ହଜାର ହଜାର ମାଇଲ ଲମ୍ବ ହୋଇଯିବ । ଏହି ପାଇପ ଗୁଡ଼ାକୁ ମୁଁ ‘ଅମୁକା ନଈ’ ବୋଲି କହୁଥିଲି । ସେ ଗୁଡ଼ିକର ଲମ୍ବ ପ୍ରାୟ ୭୨ ହଜାର ମାଇଲ ।”

ଅଜାଙ୍କ କଥା ପିଲାଙ୍କୁ ଏଡ଼େ ଭଲ ଲାଗୁଥାଏ ଯେ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଲଗାଇଲେ—ସେହି ପାଇପ ଭିତରେ କ’ଣ ରକ୍ତସୁଅ ଚାଲିଛି ?

ସେ ଆଉ ତରତର ହେଲେ କ’ଣ ହେବ ? କଥାଟି ତ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଛନ୍ତି, ଆଉ ଯାଆନ୍ତି କୁଆଡ଼େ ? ଖସିବାର ଆଉ ଉପାୟ ନ ଦେଖି, ଭଲକରି ଚେକାମାଲିଟାଏ ପକାଇ ଦେଇ ବସିପଡ଼ିଲେ ।

ପବେ କଣ ଆରମ୍ଭ କରୁ କରୁ ଘର ଭିତରୁ ଶୁଣାଗଲା—ତୁମ ଗପ ତ ଆହୁରି ଦଣ୍ଡାଏ ଦେଉଦଣ୍ଡା ଲାଗିବ । ମୁଁ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ଯନ୍ତ୍ର କରୁଛି—ସେମାନେ ଆସେ ଖାଏ, ଅଛନ୍ତି । ଖାଇସାରିଲେ ମଜା ଗପ ଶୁଣିବାକୁ ଭଲ ଲାଗିବ ।

ହରିଅଜାଙ୍କ ପାଖରେ ରୁଚି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଗଲା । ସେ କହିଲେ—
“ଆମେ ସମସ୍ତେ ହାତ ଧୋଇପକା’ । ଏତେ ବଡ଼ କହୁ ସେ ଉଠିଗଲେ ଓ ଘରୁ ଗୋଟାଏ ଡାଳରେ ପାଣି ଡାଳିଲେ—ତଉଳିଆଟିଏ ନେଇ ଆସିଲେ । ଜଣକ ଉପରେ ଜଣେ ଫିଲ୍‌ସ୍‌ ଡାଳ ଡାଳିଯାଇ ତରତରରେ ହାତ ଧୋଇ ପକାଇଲେ । ତଉଳିଆଟିଏ ଧାଡ଼ି ଭଲକରି ହାତ ପୋଛି ଦେଇ ଗୋଲେଇ ହୋଇ ବସିପଡ଼ିଲେ ;

ସମସ୍ତଙ୍କ ସାମନାରେ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଖବର କାଗଜ ରଖି ଦିଆଗଲା । ସତେ ଯେମିତି ସମାନକରି କିଏ କାଟିଛି । ସେମିତିକା ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ କଦଳୀ ପତ୍ର ସେହି କାଗଜ ଉପରେ ରଖିଦେଲାକୁ ଗଉଡ଼ ଟିକିଏ ହସିଦେଲା । ‘କାହିଁକି ହସିଲୁ କରେ’ ? ବୋଲି ମୁହଁ ପଛରୁ ପଛରୁ ସେ ଥର ଥର କରି କହିଲା—‘ଆରେ ପତରରୁ ଜାଣିପାରୁନୁ ନଣ୍ଡେ କ’ଣ ଦି’ରୁ ରକମର ଆସୁଛି ?’ ତା’ କଥା ପୁଣି ସମସ୍ତେ ହସି ଉଠିଲେ ।

ସତକୁ ସତ ନୂଆମା’ ପ୍ରଥମେ ଆଣି ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଡାଲ ବଜାଇ ଦେଲେ । ସେଥିରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଖଣ୍ଡ ପିଠା କଟା ହୋଇ ରହିଛି । ସମସ୍ତଙ୍କ ପତରରେ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଦିଆଦେଲା । ସେହି ପିଠାରେ ଛେନା, ନଡ଼ିଆ ଭଲଭାବରେ ପଡ଼ିଛି । ତା ପଛକୁ ପଛ ପୋଟଳ ଭଜା, ଶିମ ରାଇ, ଦି’ରୁ ପ୍ରକାରର ପରିବା ପଡ଼ିଥିବା ତିଅଣ, ଅଣ୍ଡା ଓ କଲିଜା ଭଜା ପରସି ଦିଆଗଲା । ମନବୋଧ କରି ସମସ୍ତେ ଖାଇଲା ପରେ ସଜବାଜ ହୋଇଗଲେ ଗପ ଶୁଣିବା ପାଇଁ । ଅଜାଙ୍କ ପଛପଟେ ଗୋଟିଏ କାଠ ଡାଲରେ କମଳା, ପିଜୁଳି, କଦଳୀ ଥାଏ । ସେଇ ଆଡ଼କୁ ବହୁ ରୁହିଁଲାକୁ ଚୁଟ ଗୁରୁଜୀ କହିଲେ—‘ତୋ ଅଖଟା କ’ଣ କହୁଛି—ମୁଁ ବେଶ୍ ବୁଝିପାରୁଛି । ଗଲା ବେଳକୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଦିଆଯିବ ।

କେଉଁ ବନ୍ଧାଣୀ ଗଢ଼ିଛି ?

“ତାହାହେଲେ ମୁଁ ମୂଳରୁ ଆରମ୍ଭ କରେ” ବୋଲି କହି ସେ ପିଲାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ରୁହିଁ ପରୁରିଲେ—‘ଆଜ୍ଞା, କହିଲ ଭଲ, କେଉଁ ବନ୍ଧାଣୀ ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ମଣିଷ ଦେହଟିକୁ ଗଢ଼ିଛି ?

ପିଲାମାନେ ଭାବି ତା ମୁହଁକୁ ସିଏ ତା’ ମୁହଁକୁ ଅନାଅନ ଦେଲେ । ସେମାନେ ତ ଶୁଣିଛନ୍ତି ଯେ ମା’ ପେଟରୁ କୁଆ ବାହାରିଛି । ତାକୁ ପୁଣି କେଉଁ ବନ୍ଧାଣୀ ଗଢ଼ିଛି ବୋଲି ସେମାନେ କେମିତି କହିବେ ?

ଅଜା ଜାଣିପାରିଲେ ଯେ ଲେଟା ଗୋଟାଏ ଟାଣ ପ୍ରଶ୍ନ ହୋଇଗଲା । ଗଉଡ଼ ଦେବାକୁ ପିଲାଙ୍କ ବୁଦ୍ଧି ପାଉନାହିଁ । କଥାଟିକୁ ଆଉ ଟିକିଏ ବୁଲାଇ ଦେଇ ପରୁରିଲେ—‘କହିଲ—ଭ୍ରମ ଦେହଟିକୁ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ କ’ଣ କ’ଣ ସବୁ ଲୋଡ଼ା ହୋଇଛି ?

“ନିଶ୍ଚୟ, ତମ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡରୁ ସେମିତି ମାଳ, ଲାଲ ନଂବା ବାହାର ଯାଇଛନ୍ତି—ସେଥିରେ ଆସ ପୁଣି ପଡ଼ିଛନ୍ତି ।

ପିଲାଙ୍କର ଆନନ୍ଦର ସୀମା ନାହିଁ । ଅଜାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଲଢ଼େଇଲେ—
“ସତରେ ଆମ ଦେହ ଭିତରେ ଏମିତି ଅସଂଖ୍ୟ ନଈ ରହିଛନ୍ତି ।”

ଅଜା ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଲେ—“ହଁ, ମନୁଷ୍ୟ ଦେହରେ ଚାରିଆଡ଼େ ହଜାର ହଜାର ମାଇଲ ଲମ୍ବର ରକ୍ତ-ପାଇପ ଖଞ୍ଜାଯାଇଛି । ରକ୍ତ ଦୁଇ ପ୍ରକାରର—ଲାଲ ଓ ମାଳ । ଲାଲ ରକ୍ତ ଯେଉଁ ପାଇପରେ ବହୁଥାଏ, ତାକୁ କହନ୍ତି ଧମନ । ମାଳ ରକ୍ତ ପାଇପର ନାମ ଶିର । ମନୁଷ୍ୟ ଦେହରେ ଯେତେ ରକ୍ତ-ପାଇପ ଅଛି, ତାକୁ ପାଖକୁ ପାଖ ରଖିଦେଲେ ହଜାର ହଜାର ମାଇଲ ଲମ୍ବ ହୋଇଯିବ । ଏହି ପାଇପ ଗୁଡ଼ାକୁ ମୁଁ ‘ଅମୃତ ନଈ’ ବୋଲି କହୁଥିଲି । ସେ ଗୁଡ଼ିକର ଲମ୍ବ ପ୍ରାୟ ୬୨ ହଜାର ମାଇଲ ।”

ଅଜାଙ୍କ କଥା ପିଲାଙ୍କୁ ଏଡ଼େ ଭଲ ଲାଗୁଥାଏ ଯେ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଲାଗାଇଲେ—ସେହି ପାଇପ ଭିତରେ କ’ଣ ରକ୍ତସୁଅ ଚାଲିଛି ?

ସେ ଆଉ ତରତର ହେଲେ କ’ଣ ହେବ ? କଥାଟି ତ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଛନ୍ତି, ଆଉ ଯାଆନ୍ତି କୁଆଡ଼େ ? ଖସିବାର ଆଉ ଉପାୟ ନ ବେଝି, ଭଲକରି ଚେକାମାଲିଟାଏ ପକାଇ ଦେଇ ବସିପଡ଼ିଲେ ।

ପବେ କଣ ଆରମ୍ଭ କରୁ କରୁ ଘର ଭିତରୁ ଶୁଣାଗଲା—ତୁମ ଗପ ତ ଆହୁରି ଘଣ୍ଟାଏ ଦେଉ଼ଘଣ୍ଟା ଲାଗିବ । ମୁଁ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ଯନ୍ତ୍ର କରିଛି—ସେମାନେ ଆସେ ଖାଏ ଅନ୍ନ । ଖାଇସାରିଲେ ମଜା ଗପ ଶୁଣିବାକୁ ଭଲ ଲାଗିବ ।

ହରିଅଜାଙ୍କ ପାଖରେ ଚୁଟ ଗୁରୁଟ ବଢ଼ିଥିଲେ । ସେ କହିଲେ—
‘ଆମେ ସମସ୍ତେ ହାତ ଧୋଇପକା’ । ଏତେ କହୁ କହୁ ସେ ଉଠିଗଲେ ଓ ଘରୁ ଗୋଟାଏ ଡାଳରେ ପାଣି ଭରି ନେଇ—ତଉଳିଆଟିଏ ନେଇ ଆସିଲେ । ଜଣକ ଉପରେ ଜଣେ ଫିଲ୍‌ହାଲି ହାଲି ହାଲି ଯାଇ ଚାଲିଚାଲି ହାତ ଧୋଇ ପକାଇଲେ । ତଉଳିଆରେ ଧାନ୍ଦେ ଭଲକରି ହାତ ପୋଛି ଦେଇ ଗୋଲେଇ ହୋଇ ବସିପଡ଼ିଲେ ।

ସମସ୍ତଙ୍କ ସାମନାରେ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଖଟର କାଗଜ ରଖି ଦିଆଗଲା । ସତେ ଯେମିତି ସମାନକରି କିଏ କାଟିଛି । ସେମିତିକା ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ କଦଳୀ ପତ୍ର ସେହି କାଗଜ ଉପରେ ରଖିଦେଲେ ଗଉଡ଼ ଟିକିଏ ହସିଦେଲା । ‘କାହିଁକି ହସିଲୁ କରେ’ ? ବୋଲି ମୁହଁ ପଛରୁ ପଛରୁ ସେ ଥର ଥର କରି କହିଲା—‘ଆରେ ପତରରୁ ଜାଣିପାରୁନୁ ନଷ୍ଟେ କ’ଣ ଦି’ରୁ ରକମର ଆସୁଛି ?’ ତା’ କଥା ପୁଣି ସମସ୍ତେ ହସି ଉଠିଲେ ।

ସତକୁ ସତ ନୂଆମା’ ପ୍ରଥମେ ଆଣି ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଡାଲ ବଜାଇ ଦେଲେ । ସେଥିରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଖଣ୍ଡ ପିଠା କଟା ହୋଇ ରହିଛି । ସମସ୍ତଙ୍କ ପତରରେ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଦିଆଦେଲା । ସେହି ପିଠାରେ ଛେନା, ନଡ଼ିଆ ଭଲଭାବରେ ପଡ଼ିଛି । ତା ପଛକୁ ପଛ ପୋଟଳ ଭଜା, ଶିମ ଗଛ, ଦି’ରୁ ପ୍ରକାରର ପରିବା ପଡ଼ିଥିବା ତିଅଣ, ଅଣ୍ଡା ଓ କଲିଜା ଭଜା ପରସି ଦିଆଗଲା । ମନବୋଧ କରି ସମସ୍ତେ ଖାଇଲା ପରେ ସଜବାଜ ହୋଇଗଲେ ଗପ ଶୁଣିବା ପାଇଁ । ଅଜାଙ୍କ ପଛପଟେ ଗୋଟିଏ କାଠ ଡାଲରେ କମଳା, ପିଜୁଳି, କଦଳୀ ଥାଏ । ସେଇ ଆଡ଼କୁ ବସୁ ଚାହିଁଲେ ରୁଚି ଗୁରୁଜୀ କହିଲେ—‘ତୋ ଅଣ୍ଟା କ’ଣ କହୁଛି—ମୁଁ ବେଶ୍ ବୁଝିପାରୁଛି । ଗଲା ବେଳକୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଦିଆଯିବ ।

କେଉଁ ବନ୍ଦାଣୀ ଗଢ଼ିଛି ?

“ତାହାହେଲେ ମୁଁ ମୂଳରୁ ଆରମ୍ଭ କରେ” ବୋଲି କହି ସେ ପିଲାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ପଚାରିଲେ—‘ଆଜ୍ଞା, କହିଲ ଭଲ, କେଉଁ ବନ୍ଦାଣୀ ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ମଣିଷ ଦେହଟିକୁ ଗଢ଼ିଛି ?

ପିଲାମାନେ ଭାବି ତା ମୁହଁକୁ ସିଏ ତା’ ମୁହଁକୁ ଅନାଅନ ଦେଲେ । ସେମାନେ ତ ଶୁଣିଛନ୍ତି ଯେ ମା’ ପେଟରୁ ଛୁଆ ବାହାରିଛି । ତାକୁ ପୁଣି କେଉଁ ବନ୍ଦାଣୀ ଗଢ଼ିଛି ବୋଲି ସେମାନେ ନେମିତି କହିବେ ?

ଅଜା ଜାଣିପାରିଲେ ଯେ ଲୁଚା ଗୋଟାଏ ଟାଣ ପ୍ରଶ୍ନ ହୋଇଗଲା । ଗଉଡ଼ ଲୋକକୁ ପିଲାଙ୍କ ବୁଦ୍ଧି ପାଉନାହିଁ । କଥାଟିକୁ ଆଉ ଟିକିଏ ବୁଲାଇ ଦେଇ ପଚାରିଲେ—‘କହିଲ—ତୁମ ଦେହଟିକୁ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ କ’ଣ କ’ଣ ସବୁ ଲାଗିଛି ହୋଇଛି ?

କିଏ କହିଲା ହାତ ତ କିଏ କହିଲା ମାଂସ—ଆଉ ଜଣେ କହିଲଣି ତମ । “ସମସ୍ତେ ଏକାବେଳକେ ପାଟି ନ କରି ଜଣ ଜଣ କରି କୁହ । ଗୁ—କୁ ଏଇଠିକ ମୋ ପାଖକୁ ଆ । ଏଇଆକୁ ଦେଖି ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଖାଲି କରିଯିବା” ବୋଲି ଅଜା କହିବାରୁ ସମସ୍ତେ ଚୁପ୍ ହୋଇଗଲେ ।

ଗୁ ହାତରୁ ଟିକିଏ ଟାଣି ଆରମ୍ଭ କଲେ—ଏହି ହେଉଛି ତମ । ଦେହର ଚାରିଆଡ଼େ ରହିଛି । ତମଡ଼ା ତଳେ କ’ଣ ଅଛି ?”

ଏକାବେଳକେ ଶୁଣାଗଲା—‘ମାଂସ’ । ତା’ ତଳକୁ କଅଣ ? ଉଠିବ ଆସିଲା—‘ହାତ’ ।

‘ତୁମେ ସବୁ ଯାଇ ହାତରେ ତ ପହଞ୍ଚିଗଲଣି । ଉପରେ କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ତଳ ଗୁଡ଼ିଗଲା ।’ ଚୁନୁ କହିଲା—‘ହଁ, ହଁ’ ‘ତମଡ଼ା ଉପରେ ଲେମ୍ବୁ, ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ବାଳ ।’ ବରୁଣ କହିଲା—‘ଆଜୁଠି ଅଗର ନଖକୁ ଧେ ଗୁଡ଼ିଯାଉଛି ?’ । ‘ଆଉ କଅଣ ଛୁଡ଼ିଗଲା ବୋଲି’ ପରୁର ଦେଇ ଅଜା ଛୁନୁ କାନଟିକୁ ଧରି ପକାଇଲେ । କାନ ତମ ତଳେ କ’ଣ ଅଛି—ସଞ୍ଜର କେହି କହିପାରିଲେ ନାହିଁ । ହାତକୁ ଟାଣି ଲଗୁଛି—ଅଥଚ ହାତ ଚୁପୁ । ମାଂସ ଭଳି ତ ଲଗୁ ନାହିଁ । ଚୁଚ ଗୁରୁଣୀ କହିଦେଲେ—‘କଣ ଜାଣନା ? ତାକୁ ପରା କୁହନ୍ତୁ ନରମ ହାତ । ନାକ ଦି’ ପୃଥା ଉପରେ ଧେଉଁ କ ଛୁ ରହିଛି ଧେଉଁଟି ମଧ୍ୟ ନରମ ହାତରେ ତିଆରି ।

ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବେଶ୍ ମଜା ଲଗୁଥାଏ । ଗୋଟିଏ ମନୁଷ୍ୟ ଦେହ ଗୁଡ଼ିକାପାଇଁ କେତେ ତଳ ଲେଡ଼ା ନ ହୋଇଛିଟି !

କୋଟି କୋଟି “ଜୀବ” ପୋଷା ହେବେ

ଦେହ ଭିତରେ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଏତେ ସଂଖ୍ୟକ ମୋଟ ମରୁ ରକ୍ତ ନଳୀ କାହିଁକି ଯାଇଛି ସେ ବିଷୟରେ ବୁଝାଇ ନ ଦେଲେ କଥାଟାକୁ ଭଲ ଭାବରେ ପିଲାଏ ଧରିପାରିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ଜଣା ପଡ଼ିଗଲା । ଅନ୍ୟ ଗୋଟାଏ କଥା ପକାଇ ଦେଇ ସାରିଲା ପରେ ସେ ଆରମ୍ଭ କଲେ—

ସେହି ଚଳନ୍ତା ଗଉଜର ବାସିନ୍ଦା ବୋଲି ଯେଉଁ ଚନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଦେଖାଉଥିଲି ସେଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ ହେଲେ ଜୀବକୋଷ ବା ସେଲ । ଆମର ଯେମିତି ଜୀବନ ଅଛି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜୀବକୋଷର ସେମିତି ଜୀବନ ଅଛି । ଆମେ ଖାଉଛୁ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜୀବକୋଷ ଖାଉଛନ୍ତି । ଆମେ ନିଶ୍ୱାସ ନେଉଛୁ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜୀବକୋଷ ନିଶ୍ୱାସ ନେଉଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ପାଟି ବା ନାକ ନାହିଁ—ତେଣୁ କେମିତି ଖାଉଛନ୍ତି, କେମିତି ନିଶ୍ୱାସ ନେଉଛନ୍ତି ବୋଲି ହୁଏତ ବୁଝୁଥିବ । ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରକୃତ ବଡ଼ ଚମତ୍କାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛି । ଆମେ ଯାହା ଖାଉଛୁ ତାହା ପେଟ ଭିତରେ ହଜମ ହେଇ ଯାଉଛି । ହଜମ ହେବାର ଅର୍ଥ ହେଲେ ପେଟ ଭିତରୁ କେତୋଟି ରସ ଝରି ଖାଦ୍ୟରେ ଥିବା ଅସଲ ସାରତକ କାହାର କରି ଦିଆଯାଇଛି । ସେହି ସାର ମିଶିଯାଉଛି ରକ୍ତରେ । ଥରେ ରକ୍ତରେ ମିଶିଗଲା ପରେ ଦେହର ସବୁ ଅଂଶକୁ ଚାଲିଲା । ସବୁ ଅଂଶକୁ ଯିବ ବୋଲି ଦେହର ସବୁ ଅଂଶକୁ ଅତି ସରୁ ସରୁ ରକ୍ତ ନଳୀ ସବୁ ଖଞ୍ଜି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏହିସବୁ ଅଂଶକୁ ରକ୍ତନଳୀ ଯାଇଥିବା କଥାଟାକୁ ପିଲାଏ ଠିକ ଧରି ପାରୁନାହାନ୍ତି ଦେଖି ସେ କହିଲେ—ତୁମେ ତ କଣ କୁଣ୍ଡ ମୁନଟି କେତେ ସରୁ । ଆଜୁଠି ଆଗରେ କୁଣ୍ଡମୁନକୁ ଟିକିଏ ଦାବ ଦେଲେ ରକ୍ତ ବାହାର ପଡ଼ୁଛି । ସେଥିରୁ ଜଣିପାରୁ ନାହିଁ ଦେହ ତମାମ ଚାଲିଆଡ଼େ କେମିତି ଅତି ସରୁ ସରୁ ରକ୍ତନଳୀ ରହିଛି ? ରକ୍ତ କେମିତି ବାହାରିଲା ? ଗୋଟିଏ ନଳୀ ଫୁଟିଲେ ବୋଲି ତ । ତା' ମାମେ ଯଦି ଅଙ୍ଗୁଳି ଟିପରେ ମଧ୍ୟ ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟକ ନଳୀ ପାଖକୁ ପାଖ ରହିଛି ।

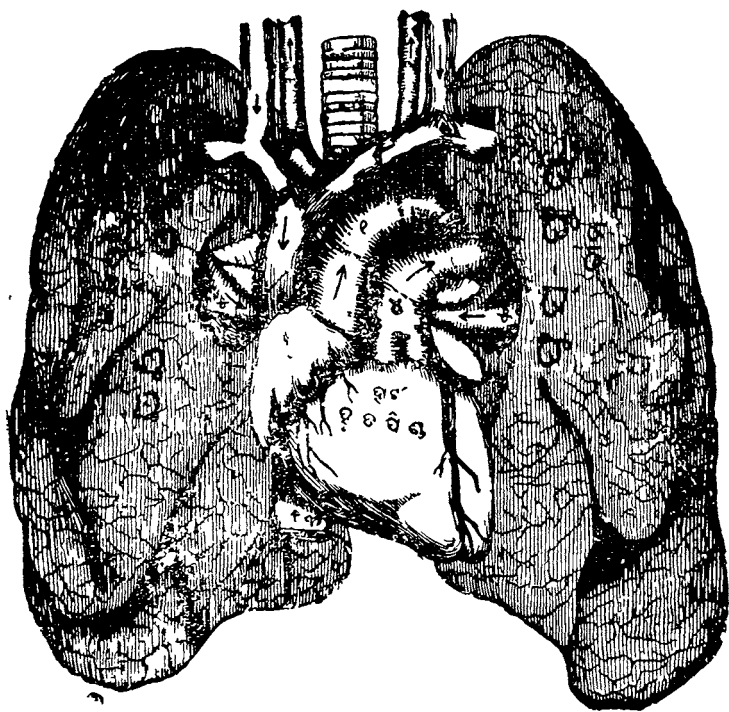
ସେମିତି ଆମେ ଯେଉଁ ପଦ୍ମକୁ ନାକ ବାଟେ ଗୁଡ଼ି ଭିତରକୁ ନେଇଯାଉଛୁ ସେଥି ଭିତରୁ ଅମ୍ଳଜାନ ରକ୍ତ ଭିତରେ ମିଶିଯାଉଛି । ଥରେ ମିଶିଗଲା ପରେ, ଗଲା ଦେହର ଚାରି ଆଡ଼କୁ । କୋଟି କୋଟି ଜୀବକୋଷ ଅମ୍ଳଜାନ ପାଇଗଲେ । ତାହାହେଲେ ଜାଣିଲ ଖାଦ୍ୟସାର ଓ ଅମ୍ଳଜାନ ଦେହର ସବୁ ଅଂଶକୁ ଅନବରତ ସଦା ସବଦା ଚାଲିଛି ।

ଏ କଥା ସମ୍ଭବ ହେଉଛି କେମିତି ?

ତେଣୁ ମନ କରୁ ନାଆଁ ଏ ଅତ୍ୟୁତ ଦୃଢ଼ ଲକ୍ଷ । ଯଦି ଭିତରେ ଏକଥା ସମ୍ଭବ ହେଉଛି କିପରି । ଥିବି ଥିବି କରି ସେ ମାମାକୁ

ସେହିକଥା କହୁଛି ଦେଖି ଅଜା ବୁଝାଇଲେ—ଯଦି ଟିକିଏ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରିବ ମୁଁ ବଣ ବାରଟି ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଖାଇ ସବୁକଥା ଭଲ ଭାବରେ ବୁଝାଇ ଦେବି ।

ଶୁଣ ଭତରେ ବାଁ ଡାହାଣରେ ଦୁଇଟି ପୁସ୍ ପୁସ୍ ଅଛି । ସେହି ଦୁଇଟି ମଝିରେ ବାଁ ପାଖକୁ ତଳ ରହିଛି ହୃଦପିଣ୍ଡ । ତାହାର ଅନ୍ୟନାମ ହାଟ । ପୁସ୍‌ପୁସ୍‌ଟି ଚପିଲେ ମନେହେବ ସତେ ଯେପରି କି ତା' ଭିତରେ

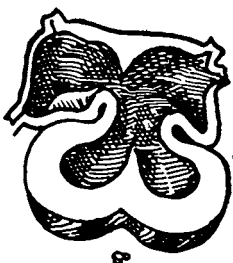
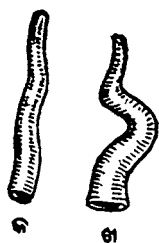

ପବନ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଛି । ସତ ସେମିତି ହୋଇଛି । ହଜାର ହଜାର ଅତି ଗୁଡ଼ ଗୁଡ଼ ବେଲୁନକୁ ଏକାଠି ଖଞ୍ଜିଦେଇ ଗୋଟିଏ ଖେଳ ଭିତରେ ରଖିଦେଲେ ଯାହା ହୁଅନ୍ତା ପୁସ୍‌ପୁସ୍ ତଥାପି କଲବେଳେ ସେହିଭଳି କରାଯାଇଛି । ଛେଳ ଭିତରେ ଯେଉଁ ଫୁଲ କଲଜା ଥାଏ

ତାହାହିଁ ପୁଷ୍ପପୁଷ୍ପ । ପବନ ତାହାର ଭିତରେ ପଶେ । ଅତି ସରୁ ସରୁ ରକ୍ତନଳୀ ସେହସବୁ ସୃଷ୍ଟି ବେଲୁନ ଚାରିପଟେ ଲାଗି ଯାଇଛନ୍ତି । ଅମ୍ଳଜାନ ସେହବାଟେ ରକ୍ତ ସହିତ ମିଶିଯାଏ ।

ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡର ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷ

ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡଟିକୁ ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ସେଇଟି ବରାବର ପିଚ୍‌କାସ ମାରିଲା ଭଳି କରି ରକ୍ତକୁ ଦେହର ଚାରି ଆଡ଼କୁ ପଠାଇ ଦେଉଛି । ଦୁଇ ପୁଷ୍ପ ପୁଷ୍ପ ଭିତରେ ଥିବା ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡର ଯେଉଁ ଛବି ଦେଖିଲ ସେଇଟି ବେଶ୍ ସାଦାସୌଧା ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ତାକୁ ଡିଆରି କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରକୃତକୁ କମ୍ ବୁଦ୍ଧି ଖଟାଇବାକୁ ପଡ଼ିନାହିଁ । ଏଇ କେତୋଟି ଚିତ୍ର ଦେଖ ।

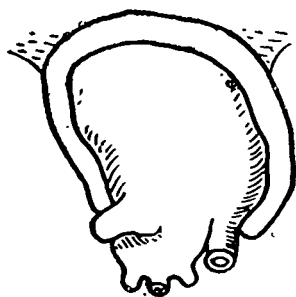
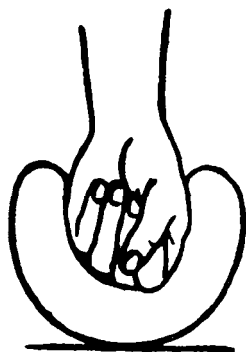

ପ୍ରଥମେ ସେ ‘କ’ ଭଳି ସଲଖିଆ ପାଇପଟିଏ କଲ । ତାକୁ ପରେ ‘ଖ’ ଭଳି ଟିକିଏ ବଙ୍କାଇଲା । ସେଇଠୁ ହେଲା ‘ଗ’ ଭଳି । ସେଥିରେ କାମ ତଳିବ ନାହିଁ ବୋଲି ଦେଖି ‘ଘ’ ଭଳି ଡିଆରି କରିଦେଲା । ‘ଙ’ ରେ ଦେଖ, ଯେତେ ପକ୍ଷଟିଏ କରି ତେଇ ସାରିଲାଣି । ସେମିତି କରି ସାରିଲା ପରେ ବରାବର, ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଡବଲ ପରଦା ଖୋଲରେ ରଖି

ଦେବା । ହାଟଟି ପ୍ରକୃତରେ ଗୋଟିଏ ସେମିତିକା ଖୋଲରେ ରହିଛି । ମୁଁ ବୁଝୁଛି, ଡବଲ ପରଦା ଖୋଲ କେମିତି ହୋଇଥିବ ତୁମେସବୁ ସହଜରେ ଅନୁମାନ କରିପାରୁ ନାହିଁ । ଯଦି ନ ପାରୁଛ ଏହି ତିନୋଟି ଚିତ୍ର ଦେଖ —

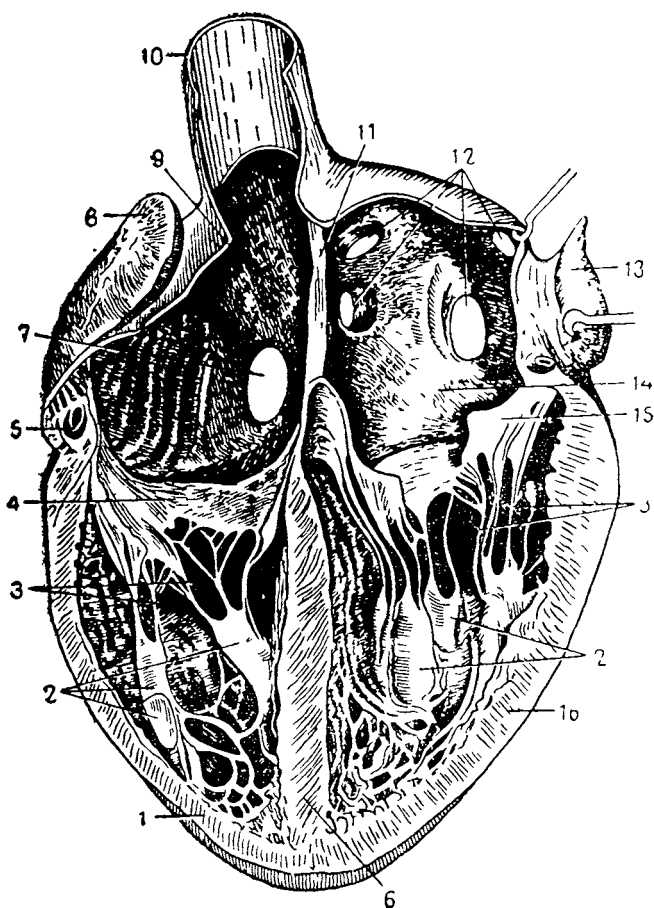

ଗୋଟିଏ ରବର ବଲରେ ଟିକିଏ କଣ କରି
ଦିଆହୋଇଛି । ତାହା ଉପରେ ଜଣେ
ହାତଟିକୁ ମୁଠାକରି ଧରନ୍ତି । ସେହି ମୁଠାକୁ
ଯଦି ବଲରେ ଚାପିବ ବଲର ଉପର ଅଙ୍ଗୁଳୀ
ତଳକୁ ଲାଗି ଲାଗି ଯିବ । ଶେଷକୁ ଦୁଇ
ପରସ୍ତଯାକ ପରସ୍ପର ସହିତ ଲାଗିଯିବେ ।
ସଦା ତଳ ବିସରେ ଦେଖ, ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡଟି ଠିକ୍
ସେମିତି ଡକଲ ଖୋଲ ଭିତରେ ରହିଛି ।
ଖୋଲର ଗୋଟିଏ ପରଦା ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡ
ଦେହରେ ଲାଗିରହିଛି, ଆଉ ଗୋଟିଏ ଟିକିଏ
ଛୁଡ଼ିଛି । ମଝିରେ ଟିକିଏ ଫାଙ୍କ ରହିଛି ।
ସେହି ପରଦାକୁ ‘ହୃଦୟ ଆବରଣ’ ବା
ପରିହୃତ୍ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଇଂରାଜୀରେ
ତାକୁ କହନ୍ତି ପେରିକାର୍ଡିୟମ୍ ।

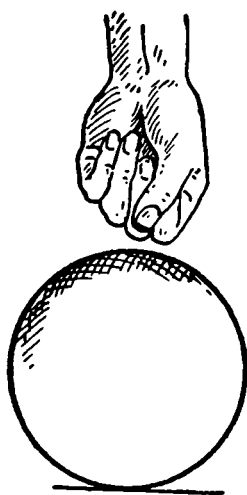

ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡର ଛବି ତ ଦେଖିଲ । ତାହା ଭିତରେ ପ୍ରକୃତି କେତେ
କାରିଗରୀ କାମ କରିଛି ଦେଖିଲେ ଆତ୍ମର ବିପ୍ଳବ ହୋଇଯିବ । ତା ଭିତରେ
ରହିଛି ଶ୍ଵାସେଟି ବଖର । ବା ପଟର ଉଠର ଖେରୁ ତଳ ବଖରକୁ କାଟି
ରହିଛି । ତାହାଣ ପଟର ଉପର ବଖରୁ ମଧ୍ୟ ସେମିତି ତାହାଣ ପାଖର ତଳ

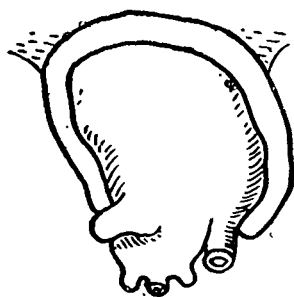
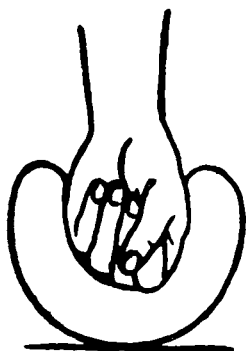
ବଖରକୁ ବାଟ ରହିଛି । କନ୍ତୁ ବାଁରୁ ଡାହାଣକୁ ବା ଡାହାଣରୁ ବାଁକୁ କୌଣସି ବଖରକୁ ବାଟ ନାହିଁ । ଦୁଇଟି ଚକ ଦେଖିଲେ କଥାଟା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ । ଆମେ ପିନ୍ତୁଳକୁ ଦୁଇ ଫାଳ କରି କାଟିଲ ଭଳି ଯଦି ହୃଦପିଣ୍ଡକୁ କାଟିଦେବା ତା ଭିତରଟା ଏମିତି ଦେଖାଯିବ—

ଦି'ଫାଳ କରି କଟାଯାଇଛି

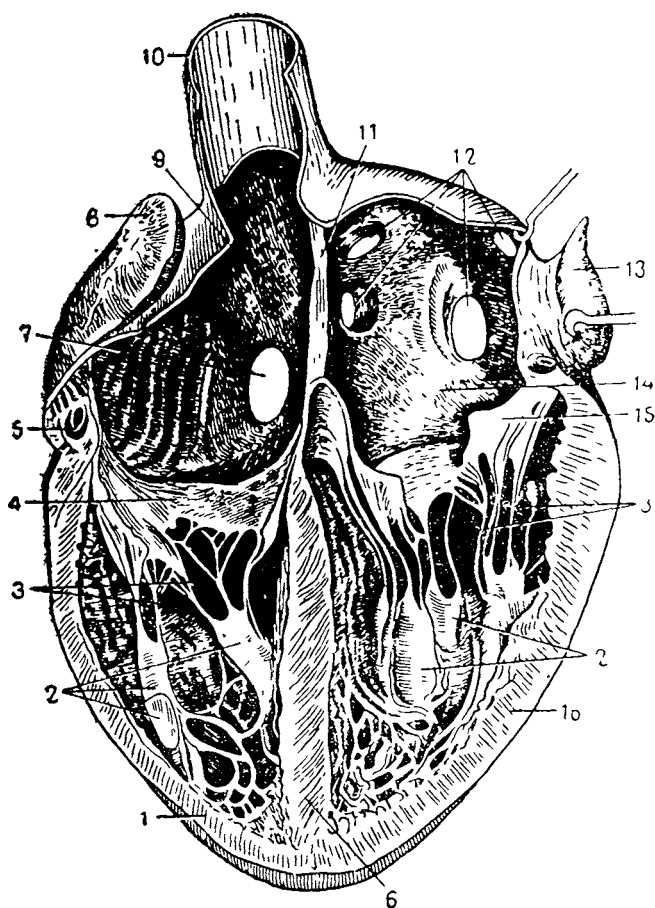

ଗୋଟିଏ ରବର ବଲରେ ଟିକିଏ କଣ କରି
ଦିଆହୋଇଛି । ତାହା ଉପରେ ଜଣେ
ହାତଟିକୁ ମୁଠାକରି ଧରନ୍ତୁ । ସେହି ମୁଠାକୁ
ଯଦି ବଲରେ ଚାପିବ ବଲର ଉପର ଅଣାଟା
ତଳକୁ ଲାଗି ଲାଗି ଯିବ । ଶେଷକୁ ଦୁଇ
ପରସ୍ତଯାକ ପରସ୍ତର ସହିତ ଲାଗିଯିବେ ।
ସଦା ତଳ ଚିପରେ ଦେଖ, ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡଟି ଠିକ୍
ସେମିତି ଡବଲ ଖୋଲ ଭିତରେ ରହିଛି ।
ଖୋଲର ଗୋଟିଏ ପରଦା ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡ
ଦେହରେ ଲାଗିରହିଛି, ଆଉ ଗୋଟିଏ ଟିକିଏ
ଛୁଡ଼ିଛି । ମଝିରେ ଟିକିଏ ପାକ ରହିଛି ।
ସେହି ପରଦାକୁ ‘ହୃଦୟ ଆବରଣ’ ବା
ପରିହୃତ୍ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଇଂରାଜୀରେ
ତାକୁ କହନ୍ତି ପେରିକାର୍ଡିୟମ୍ ।

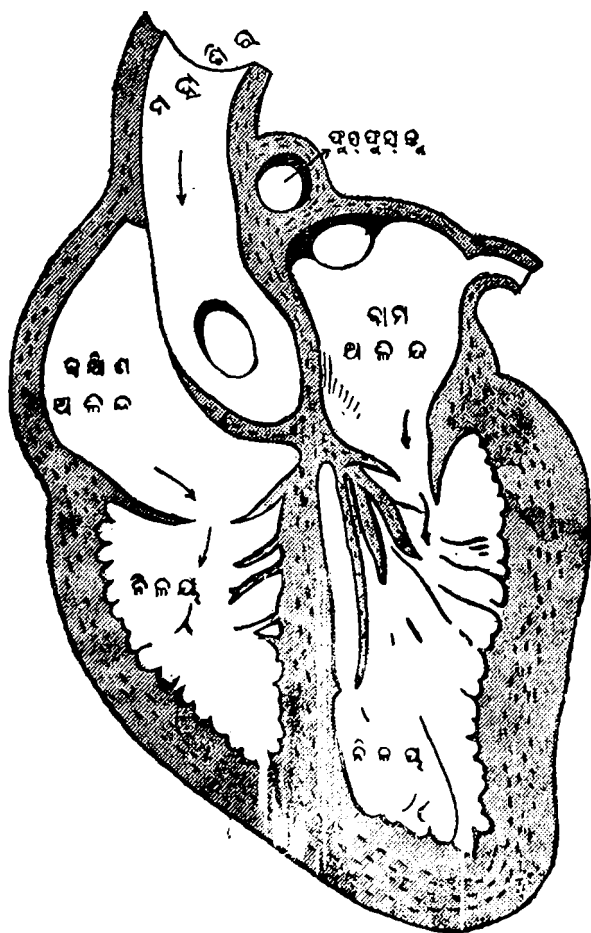
ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡର ଛବି ତ ଦେଖିଲ । ତାହା ଭିତରେ ପ୍ରକୃତି କେତେ
କାରିଗରୀ କାମ କରିଛି ଦେଖିଲେ ଆଦୃଶ ବସ୍ତୁ ତ ହୋଇଯିବ । ତା ଭିତରେ
ରହିଛି ଚାପେଟି ବଖର । ବା ପଟର ଉପର ଖେରରୁ ତଳ ବଖରକୁ ଚାଟ
ରହିଛି । ତାହାଣ ପଟର ଉପର ବଖରରୁ ମଧ୍ୟ ସେମିତି ତାହାଣ ପାଖର ତଳ

ବଖରୁ ବାଟ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ବାୟୁ ଡାହାଣକୁ ବା ଡାହାଣରୁ ବାୟୁ
କୌଣସି ବଖରୁ ବାଟ ନାହିଁ । ଦୁଇଟି ଚକ ଦେଖିଲେ କଥାଟା ସ୍ପଷ୍ଟ
ହୋଇଯିବ । ଆମେ ପିଙ୍ଗୁଳକୁ ଦୁଇ ଫାଳ କରି କାଟିଲ ଭଳି ଯଦି
ହୃଦପିଣ୍ଡକୁ କାଟିଦେବା ତା ଭିତରଟା ଏମିତି ଦେଖାଯିବ—

ଦି'ପାଳ ଭର କଟାଯାଇଛି

ତଥା ଭିତରେ କିଛି ଲେଖା ହୋଇନାହିଁ । ଗୁରୁପଟେ ଯେଉଁ ସଂଖ୍ୟାସବୁ ଦିଆଯାଇଛି ସେଥିରୁ ତହୁ ପଡ଼ିଛି ଭିତରକୁ । ଆଉ ଦିନେ କହିବି ଯେଉଁଠିକ ସବୁ ଗାର ପଡ଼ିଛି ସେଗୁଡ଼ିକର ନାମ କ'ଣ ? ଆଜି ଖାଲି ଏତିକି ମନେ ରଖ ଯେ ଉପର ବଖରାଗୁଡ଼ିକୁ ଅଳୟ ଓ ତଳ ବଖରାଗୁଡ଼ିକୁ ନିଳୟ ବୋଲି କୁହନ୍ତି । ଦକ୍ଷିଣ ଅଳୟ ତଳେ ଦକ୍ଷିଣ ନିଳୟ । ବାମ ଅଳୟ ତଳେ ବାମ ନିଳୟ ।

ତୁମକୁ ଆଗରୁ କହିଥିଲି ଯେ ରକ୍ତଚନ୍ଦ୍ର ଡେହରେ ଘୁରୁଛି । ଏଥରକ
 ଆଉ ଟିକିଏ ବୁଝାଇ ଦିଏ । ପୁଣି ଥରେ ସେହ ଜୀଅନ୍ତା ପବିତ୍ର ଛବି ଦେଖ ।
 ବାଁ ପାଖରେ ତଳ ବଖରୁ ଉପରମୁହାଁ ହୋଇ ବୃହତ୍ ଧମମା ବାହାରିଲା ।
 ଥୋଡ଼ାଏ ଉପରକୁ ଉଠିଗଲା ପରେ ସେଥିରୁ ଉନ୍ନତ ଶାଖା ଆମ ମୁଣ୍ଡ ଓ
 ହାତକୁ ଚାଲିଯାଇଛି । ମୂଳ ଧମମା ତଳମୁହାଁ ହୋଇ ଖସିଲା । ଗୋଡ଼ର
 ଶେଷ ଅଂଶରେ ପହଞ୍ଚିଲାଯାଏ ତାହା ଭିତରେ ନାଲି ରକ୍ତ ଥିଲା । ତେଣିକି
 ସେହି ନାଲି ରକ୍ତ ମାଳ ରଙ୍ଗ ପାଲଟି ଯାଉଛି । ଗୋଡ଼ରୁ ସେହି ମାଳ ରକ୍ତର
 ସୁଅ ଉପରମୁହାଁ ହୋଇ ଚାଲିଲା । ଯେଉଁ ପାଇପରେ ନାଲି ରକ୍ତ ଆସୁଥିଲା
 ତାକୁ କୁହାଯାଉଥିଲା ଧମମା । ମାଳ ରକ୍ତ ହୋଇଗଲା ବେଳକୁ ସେହି
 ପାଇପର ନାମ ହୋଇଗଲାଣି ଶିର । ତନ୍ତୁ ସେହି ଶିର ଯାଇ ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡର
 ଡାହାଣ ପାଖର ଉପର ବଖରାରେ ପଡ଼ିଗଲା । ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଯେଉଁ ଲାଲ
 ରକ୍ତ ଯାଇଥିଲା ସେତକ ମଧ୍ୟ ମାଳରଙ୍ଗ ପାଲଟି ତଳମୁହାଁ ହୋଇ ସେହି
 ଘର ବା ଅଳୟକୁ ଫେରି ଆସିଛି । ଉପର ବଖରୁ ରକ୍ତ ତଳ ବଖରୁକୁ
 ଆସିବାକୁ ବସିଲା । ସେଠି ଗୋଟିଏ ପାଟକ ଥିଲା—ସେଇଟି ମେଲ
 ହୋଇଗଲା । ତଳ ବଡ଼ ବଖରା (ନିଳୟ)ରୁ ଗୋଟିଏ ମୋଟା ପାଇପରେ
 ମାଳ ରକ୍ତ ସୁଅ ଉପରମୁହାଁ ହୋଇ ଥୋଡ଼ାଏ ବାଟ ଚାଲିଗଲା ପରେ
 ଦୁଇଭାଗ ହୋଇଗଲା । ଆମ ଗୁଡ଼ି ଭିତରେ ବାଁ ଡାହାଣ ଦି' ପାଖରେ
 ଛେଳିର ଫୁଲ କଲିଜା ଭଳି ଦୁଇଟା ଅଛି । ତାଙ୍କୁ କହନ୍ତି ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ । ସେହି
 ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ ଭିତରେ ରକ୍ତ ନଳୀ ପରି ଯାଇ ଜାଲ ଭଳି ଡାଳ ମେଲିଦେଲା
 ନାକ ବାଟେ ଦେହ ଭିତରକୁ ପବନ ଯାଇ ସେହି ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ ଭିତରେ
 ରହିଛି । ସେହି ପବନରୁ ଅମ୍ଳଜାନ ଯାଇ ମାଳ ରକ୍ତରେ ମିଶି ଯିବାରୁ ତାହାର
 “ଶୋଧନ” ହୋଇଗଲା ଓ ତାହା ଲାଲ ପାଲଟିଗଲା । ଅମ୍ଳଜାନରୁ
 ଗାଡ଼ି ଲାଲ ରକ୍ତ ଆଉ ଏକ ଧାରରେ ପୁଣି ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡର ବା ପାଖର
 ଉପର ବଖରାକୁ ଫେରିଆସିଲା । ଉପର ବଖରା କବାଟ ଖୋଲିଗଲାରୁ
 ତଳ ବଡ଼ ବଖରା (ନିଳୟ)ରେ ଆସି ପଡ଼ିଲା । ତଳ ବଖରୁ ପୁଣି ଚାଲିଲା
 ବୃହତ୍ ଧମମାରେ । ବୃହତ୍ ଧମମା ର ରକ୍ତସୁଅ ତଳମୁହାଁ ଉପରମୁହାଁ
 ହେଲା । ଦିନରୁ ରବିର ଘଣ୍ଟା ମଣିଷ ମନା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେହ ଭିତର ଏହି
 ରକ୍ତ ସୁଅ ଚଳୁ ରୁହୁ । ଦେହଟାପାକର ରକ୍ତ ବରାବର ଫେର ବଦଳ
 ଦେଉଛି । । ନିର୍ଗତ ଅଙ୍ଗରେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପୁର ରହିଲା ବଡ଼ ରହସ୍ୟ ।

ଆପଣା ଗୁପ୍ତ କ'ଣ ଏହି ରକ୍ତଗୁଡ଼ାକ ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡ ଭିତରୁ ବାହାର ଆସୁଛି ଓ ତା ଭିତରେ ପଶିଯାଉଛି ବୋଲି ଜଣେ ପରୁର ଦେଲ ।

କଥାଟା ଠିକ୍ ବୁଝିଯାଉଛନ୍ତି ବୋଲି ଅଜାଙ୍କର ସନ୍ତୋଷ । ସେ କହିଲେ—ତାହା କେମିତି ହୁଅନ୍ତା ? ସେଇଟା ଗୋଟାଏ ମାଂସ-ପକ୍ଷ । ବରାବର ଜାକ ହୋଇଯାଉଛି, ମେଲ ହୋଇଯାଉଛି । ଜାକ ହୋଇଗଲା ବେଳେ ସେଥିରୁ ରକ୍ତଗୁଡ଼ିକ ପକ୍ଷ ହୋଇ ପିର୍କାସ ମାଇଲ ଭଳି ପଦାକୁ ବାହାର ଆସୁଛି । ପୁଣି ସେତେବେଳେ ଜୋରରେ ମେଲ ହୋଇଯାଉଛି ତାହା ଭିତରକୁ ରକ୍ତ ପଶିଯାଉଛି ?

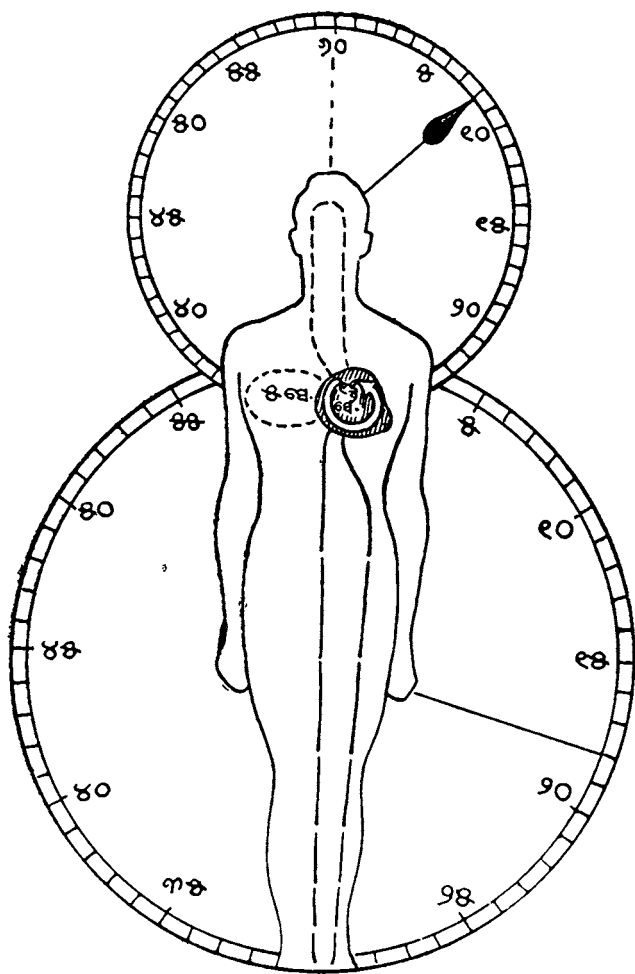
ବରୁଲ ଟିକିଏ ଡର ଡର ପରୁରଲ—ସେଇଟା କ'ଣ ରକ୍ତକୁ ଦିନରାତି ଏମିତି ପକ୍ଷ କରୁଛି

ଅଜା ଠୋ ଠୋ ହୋଇ ହସିଉଠିଲେ—କରେ, ଦିନରାତି କ'ଣ ? ପ୍ରତି ମିନିଟ୍‌ରେ ସବୁର ଅଣୀ ଥର ପକ୍ଷ କରୁଛି । ତୁମର ସବୁ ତ ବେଶୀଥର ପକ୍ଷ ହେଉଛି । କାରଣ ତୁମ ଦେହ ବଢ଼ୁଛି । ରକ୍ତ କାରିଗରର ଦେହର ଚାରିଆଡ଼କୁ ସବୁବେଳେ ଧାଁ ଧପଡ଼ ରୁଲୁଛି । ମାଆ ପେଟରୁ ତାହାର ଏହି ରକ୍ତ ପକ୍ଷ କରିବା କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି—ମଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୁଲୁଥିବ ।

ବଇଷିମ ପରୁରଲ, ମିନିଟ୍‌ଏ ଦି ମିନିଟ୍ ବ ବନ୍ଦ ହେବ ନାହିଁ ?

“ହଁ, ବନ୍ଦ ହେବନାହିଁ କାହିଁକି ! ବନ୍ଦ ହେଲେ ମଣିଷ ମଲା : ସେଇଟି ହଠାତ୍ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲେ ପରା ‘ହାର୍ଟ୍ ଫେଲ୍’ ହୋଇଗଲା ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଅନାଉ ଅନାଉ ମଣିଷର ଜୀବନ ଗୁଡ଼ିଯାଏ ।”

ପିଲାମାନଙ୍କ ମନରେ କୌତୁକ ଯେତକ ହେଲାଣି ସନ୍ଦେହ ବ ସତକ ହେଲାଣି । ପ୍ରତିମିନିଟ୍‌ରେ ଯଦି ସବୁର ଅଣୀ ଥର ପକ୍ଷ ହେଉଛି ଦିନକୁ କେତେ ଥର ନ ହେଉଥିବ ! ଠା’ହେଲେ ରକ୍ତ ଦେହ ଭିତରେ କେତେ ଜୋରରେ ବୁଲୁ ନ ଥିବ ସେହି କଥା ସେମାନେ ଫସ୍‌ଫାସ୍ ହେଉଛନ୍ତି ବୋଲି ଦେଖି ସେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଛବି ବାହାର କଲେ । ‘ରକ୍ତ-ରସ-ଘଡ଼ି’ ଛବିଟି ଭିତରେ କ’ଣ ସବୁ ଲେଖା ହୋଇଛି ଜାଣିବାକୁ ପିଲାଙ୍କର ଘର ଆଗ୍ରହ ହେଲା । ସେ ବୁଝାଇବା ଆରମ୍ଭ କଲେ—

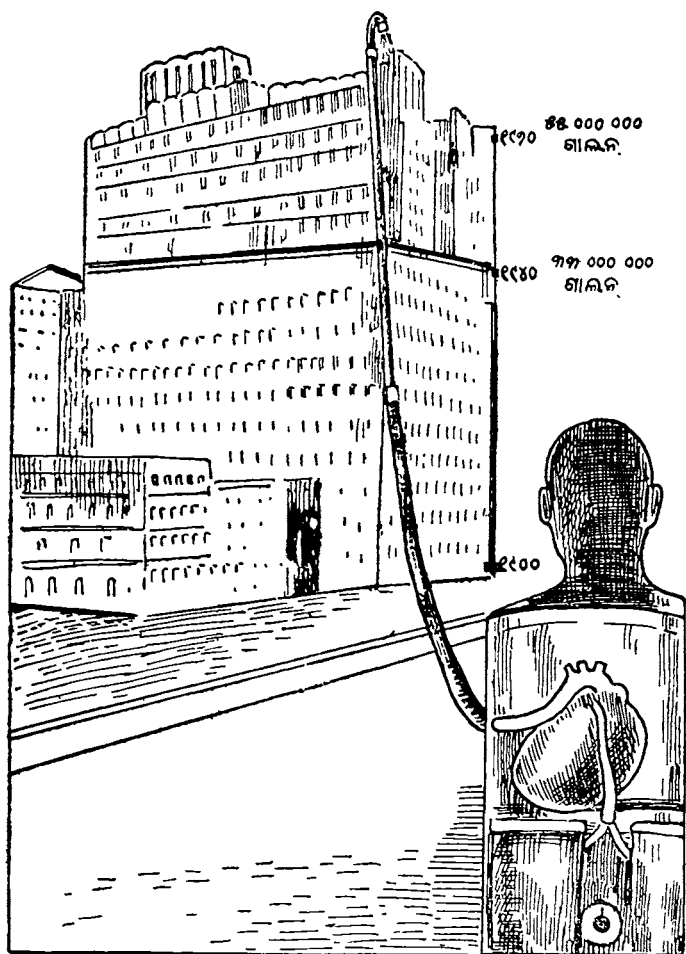

(ରକ୍ତ-ଚକ୍ର-ଦିଗ୍)

ଦେହ ଭିତରେ ରକ୍ତ ଜାଣି ଚାହିଁ ଦେବା ମାରୁଛି ପ୍ରଥମେ ସେହି ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡ
ଭିତରେ ଥରେ ବୁଲି ଆସୁଛି । ଥରେ ବୁଲିଆସିବାକୁ ତାକୁ ଦେହ
ସେକେଣ୍ଡ ଲାଗୁଛି । ଏଇଟା ସେଭଳି କିଛି ବୁଲିବା ନୁହଁ । ଛୋଟିଆ ବୁଲିବା
ହେଲା ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡରୁ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍‌କୁ ଯାଇ ଅମ୍ଳଜାନ ବୋର୍ଷ ଧରି ଯେତେବେଳେ
ପୁଣି ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡକୁ ଫେରି ଆସୁଛି । ସେଭଳି ବାଟ ବୁଲି ଆସିବାକୁ ତାକୁ

ପାଞ୍ଚ ସେକେଣ୍ଡ ଲାଗୁଛି । ଅଜା କହିଲେ—ଉପର ଘଡ଼ଟା ଦେଖିଲ, କେତେ ସେକେଣ୍ଡ ହୋଇଛି । ପିଲାଏ ହାମୁଡ଼େଇପଡ଼ି କହିଲେ—ଆଠ ସେକେଣ୍ଡ । ‘ଠିକ୍ କହିଛ, ଆଠ ସେକେଣ୍ଡ ଭିତରେ ହୃତ୍‌ପିଣ୍ଡରୁ ରକ୍ତ ମୁଣ୍ଡକୁ ଯାଇ ପୁଣି ହାଟ୍‌କୁ ଫେରି ଆସୁଛି । ତଳ ସେକେଣ୍ଡ କଣ୍ଟା ତଳ ଦେଖ । କେତେ ସେକେଣ୍ଡ ହୋଇଛି କହିଲ ? ଟୁନା ଭାଇ ମୁନୁ ଆଖି ପକାଉ ପକାଉ କହିଦେଲା— ‘ଅଠର ସେକେଣ୍ଡ’ ଅଜା କହିଲେ—ହାଟ୍‌ରୁ ରକ୍ତ ଆସି ଗୋଡ଼ ତଳପାରେ ପହଞ୍ଚି ବା ହାତ ଆଙ୍ଗୁଠି ଶେଷରେ ପହଞ୍ଚି ପୁଣି ସେଠାକୁ ଫେରିଯିବା ପାଇଁ ଖୁବ୍ ହେଲେ ଅଠର ସେକେଣ୍ଡ ଲାଗେ । ଏଇଥିରୁ ଅନୁମାନ କର ଦେହ ଭିତରେ ରକ୍ତ କେତେ ଜୋରରେ ଚାଲୁଛି । ସେଥିପାଇଁ ଡାକ୍ତର ଯେତେ ବେଳେ ହାତରେ ଟେଷ୍ଟକ୍ସନ୍ ଦେଇଦିଅନ୍ତି ଅଥ ମିନିଟ୍ ବା ତା’ ଠାରୁ କମ୍ ସମୟ ଭିତରେ ଦେହର ଚାରିଆଡ଼େ ଔଷଧ ଖେଳିଯାଏ । ଏତେ ଯୋରରେ ତାକୁ ଚଳାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏଇଥି ପାଇଁ ହୋଇଛି ଯେ ଦେହ ଭିତରେ ଥିବା କୋଟି କୋଟି ଜୀବକୋଷକୁ ସେ ଅନବରତ ନେଇ ଖାଦ୍ୟ ଓ ଅମ୍ଳଜାନ ଯୋଗାଇ ଦେଉଥିବ ।

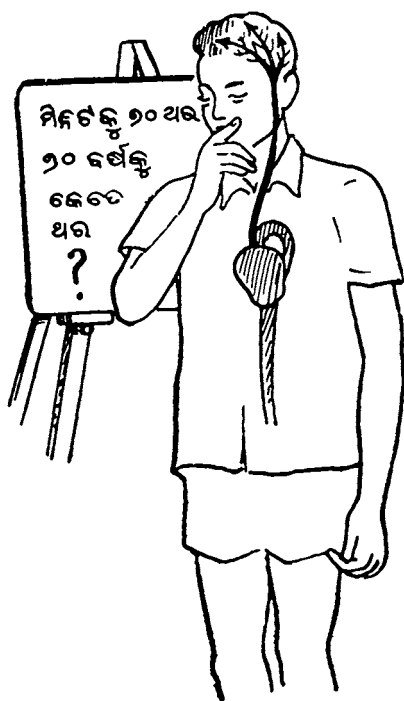
ପିଲା ମାନଙ୍କ ମୁହଁରେ ବିସ୍ମୟର ଧସ ଫୁଟି ଉଠିଲାଣି । ହାତମୁଠା ଭଲ ଏଡ଼ିକ ଗ୍ଲେଟିଆ ପମ୍ପଟି ଦିନ ରାତି କାମ କରି ରକ୍ତ ପମ୍ପ କରୁଛି । ଲୋକ ମଲ୍‌ବେଲକୁ ସେ କେତେ ରକ୍ତ ପମ୍ପ ନ କରିଥିବଟି । ବୁଢ଼ା ଆଉ ଗୋଟିଏ ଛବି ବାହାର କରି ହସି ହସି କହିଲେ ଯେହୁ କଥା ତ ମୁଁ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲି । ଏଡ଼େ ଗ୍ଲେଟି ଡବଲ ପମ୍ପ ଅନବରତ କାମ କରି ଚାଲୁଛି । ଜଣେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା ୧୯୦୦ ମସିହାରେ । ଧରିନିଅ ସେ ୧୯୭୦ରେ ମରିଗଲା । ମରିଗଲା ବେଳକୁ ତା ହାଟ୍ କେତେ ରକ୍ତ ପମ୍ପ କରିଥିବ ତାହା ଗୋଟିଏ ଧାରଣା କରପାରିବ । ହସାବ କରି ଦେଖାଯାଇଛି ତାକୁ ୪୦ ବର୍ଷ ହେଲା ବେଳକୁ ସେ ୩ କୋଟି ୩୦ ଲକ୍ଷ ଗାଲନ ରକ୍ତ ପମ୍ପ କରି ଯାଉଥିଲା । ୧୯୭୦ ରେ ମଲା ବେଳକୁ ମୋଟରେ ପମ୍ପ କରିଥିଲା ୫ କୋଟି ୫୦ ଲକ୍ଷ ଗାଲନ । ସେତକଯାକ ରକ୍ତ ଯଦି ସାଇତା ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତା ଗୋଟାଏ ବଡ଼ କୋଠା ଦରକାର ହୋଇଥାନ୍ତା ସବୁତକ ରଖିବା ପାଇଁ ।

ଏତିକି ବେଳକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବାବୁ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲେ । ସେ କହି ପକାଇଲେ ଏତିକି ଗାଲନ ପେଟ୍ରୋଲ ଯଦି ହୋଇଥାନ୍ତା ଗୋଟାଏ ମଟର କେତେ ବାଟ ଯାଆନ୍ତା ? ପିଲିଏ ହସି ଉଠିଲେ । ବୁଢ଼ା କହିଲେ ହସୁଛ କାହିଁକି ? ଏଇଠି ହସାବ କରି ପକାଉନା, ଯଦି ଗୋଟିଏ ଗ୍ରେଟ ମଟର ଗାଲନକରେ ୨୦ ମାଇଲ ଯାଏ ଏତିକି ପେଟ୍ରୋଲରେ ୧୧୦ କୋଟି ମାଇଲ ଯାଆନ୍ତା । ତାହାର ମାନେ ହେଉଛି, ପୃଥିବୀ ଗୁରୁପଟେ ୪୪ ହଜାର ଥର ବୁଲି ଆସନ୍ତା !

ସମାନ ଭାବରେ ଯାଏ ନାହିଁ

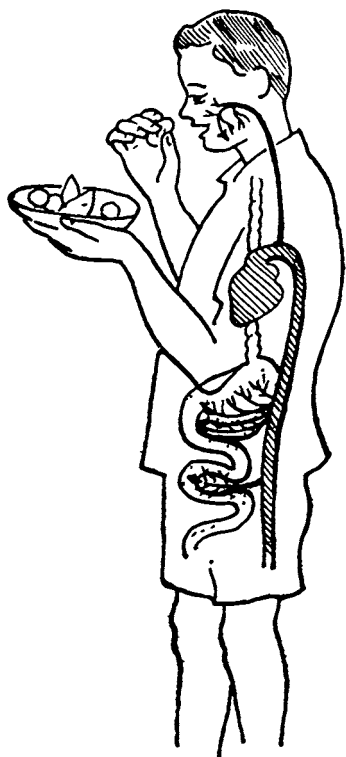
ମୁଁ ଯାହା କହିଗଲଣି ସେଥିରୁ ତୁମ ମନରେ ଗୋଟାଏ ଭୁଲ ଧାରଣା ବୋଧହୁଏ ହୋଇଯିବଣି । ତୁମେ ସବୁ ଭାବିଥିବ ସବୁବେଳେ ଦେହର ଚାରିଆଡ଼କୁ ସମାନ ଭାବରେ ରକ୍ତ ଯାଉଛି ବୋଲି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ତାହା ନୁହେଁ । ଦେହରେ ଯେଉଁ ଅଂଶରେ ଯେତେବେଳେ ଯେତିକି ରକ୍ତ ଦରକାର ସେହି ଅଂଶକୁ ସେତିକିବେଳେ ସେତିକି ରକ୍ତ ହିସାବ କଲ୍ ଭଳି ଦିଆହେଉଥାଏ । ସେମିତି ହିସାବ କରିଦେବ ପାଇଁ । ତମତ୍‌କାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଏଇ ଦୁଇଟି ଛବି ଦେଖ ମୁଁ ତମକୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରୁଛି । ମିନିଟକୁ ହୃତ୍‌ପିଣ୍ଡ ଯଦି ୭୦ ଥର ଫମ୍ପ କଲ ୭୦ ବର୍ଷରେ ମୋଟରେ କେତେଥର କରିଥିବ କହିଲ ?

(ମୁଣ୍ଡକୁ ବେଶୀ ଗଲ)

ପିଲ୍‌ମାନେ ସମସ୍ତେ ଭାବ ତା ମୁହଁକୁ, ସିଏ ତା ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲେ । ଏତେ ବଡ଼ ହିସାବଟାଏ ମୁହେଁ ମୁହେଁ କରିବା ସହଜ ହେଉନାହିଁ । ମୁହଁକି ମୁହଁକି ହସୁ ଥାନ୍ତି ଅଜା ରୁଟ ରୁଟି ଓ ଅଛୁତି ବାବୁ । କିଛି ସମୟ ପରେ ସେ ଗୋଟିଏ କାଗଜରେ ଏତିକି ଲେଖି ଦେଖାଇ ଦେଲେ— ୨୫୭୫୪୪୦୦୦୦୦ ଥର । ଏତେ ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟାଟାକୁ ଫଳି ୨୫୭ କୋଟି ୫୪ ଲକ୍ଷ ୪୯ ହଜାର ବୋଲି କହିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଟିକିଏ ସମୟ ଲାଗିଲା । ଅଜା ଦୁଃଖିଲେ — ‘ମୁଣ୍ଡକୁ ବେଶୀ ଗଲ’ ଚିନ୍ତାଟିକୁ ଦେଖା

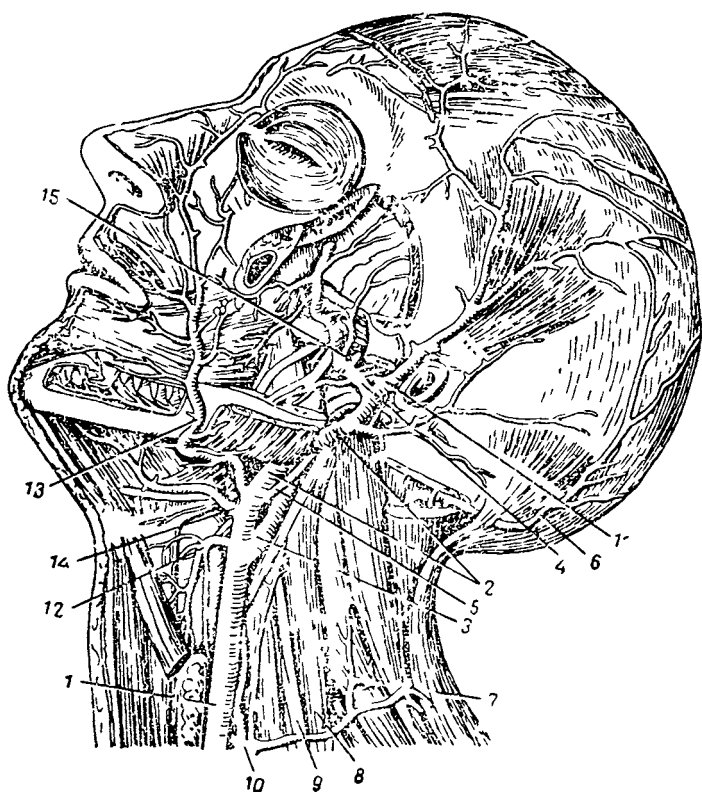
ଏତେବେଳେ ଯାଏ ତୁମ ମୁଣ୍ଡକୁ
ବେଶୀ ରକ୍ତ ଯାଉଥିଲା, କାରଣ
ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର କ'ଣ ହେବ
ବୋଲି ମୁଣ୍ଡ ଭିତରେ ଖେଳୁଥିଲା ।
ପିଲାଏ ହସାବ କଲବେଳେ ଟିକିଏ
ବୋଧହୁଏ ଠାରି ଦେଇଥିଲେ ।
ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପ୍ଲେଟରେ ଟିକିଏ
କ'ଣ କଟା ଫଳ ଆସିଗଲା ।
ପିଲାଏ ଖୁସିହୋଇ ଖାଇଲା ବେଳେ
'ବେଶୀ ଚାଲିଲା ପେଟକୁ' ଛବିଟି
ଦେଖ ବୋଲି ବୁଢ଼ା କହି
ବୁଝାଇଲେ—ଦେଖ, ଏତେବେଳେ
ଆଉ ମୁଣ୍ଡକୁ ବେଶୀ ରକ୍ତ
ଯାଉ ନାହିଁ । ଚାଲିଛି ପାଟି, ପେଟ
ଓ ଅନ୍ତକୁ । ସେଇଥିପାଇଁ
କୁହାଯାଏ ଯେ ପେଟେ ଖାଇ
ସାରିଲା ପରେ ଯେତେବେଳେ
ହଜମ କାମ ଚାଲିଥାଏ, ସେତେବେଳେ

(ବେଶୀ ଚାଲିଲା ପେଟକୁ)

ପଡ଼ାପଡ଼ି କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ସେମିତି କଲେ ଭଲ ହଜମ ହେବ ନାହିଁ ।
କାରଣ ପଡ଼ାପଡ଼ି କଲେ ତ ମୁଣ୍ଡକୁ ରକ୍ତ ଚାଲିବ । ତାର ଓଲଟା ହେଲା,
ଯଦି ଗୋଟିଏ କିଛି ଭଲ ବିଷୟ ଧରିବାକୁ ଥିବ ସେତେବେଳେ ଆଉ
ପେଟେ ଖାଇଦେଇ ବହି ଧରି ବସିଯାଅ ନାହିଁ । ମୁଣ୍ଡକୁ ଯେତକି ରକ୍ତ
ଯିବାର କଥା ଆଉ ଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ପେଟେ ଖାଇଦେଇ ଯେଉଁମାନେ
ଦଉଡ଼ା ଦଉଡ଼ି ଖେଳୁଲୁ କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ହଜମ ଭଲ ହୁଏ ନାହିଁ ।
କାରଣ ଗୋଡ଼ ପିଠି ଘାତ ମାଂସପେଶୀକୁ ବେଶୀ ବେଶୀ ରକ୍ତଯାଏ ।

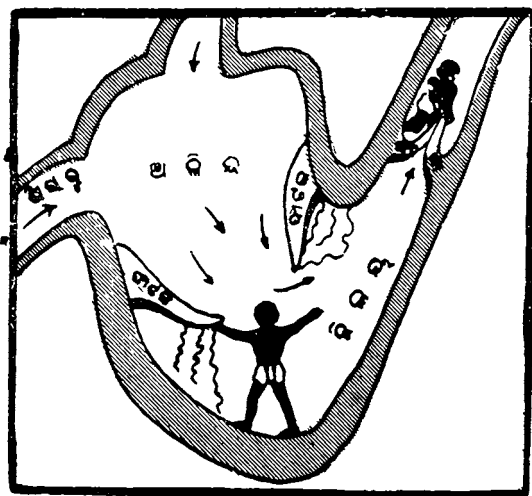
ପିଲାଙ୍କର ଆଦୃଶ ଶୁଣିବାକୁ ମନ । କିନ୍ତୁ ଅଜା କହିଲେ---ମୁଁ
ଟିକିଏ କୁଳୁ ହୋଇ ପଡ଼ିଲଣି । ଆଉ ଚାରି ପାଞ୍ଚୋଟି ଛବି ଦେଖାଇ ଆଜି
ଶେଷ କରିଦେବ । ମୋଠେ ଆଉ ବେଶୀ କିଛି ପଚାରି ନାହିଁ ।

ତୁମକୁ ପୂର୍ବରୁ କହିଥିଲି, ଡେହର ସବୁ ଅଂଶରେ ଧମନୀ ରକ୍ତ ନେଇ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଉଛି । ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଧମନୀସବୁ କିଭଳି ଡାଳ ମେଲିଲା ଭଳି ଚାହିଁ ଆଉ କି ଯାହାକୁ ଏକ ଛବିଟିରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର । ଏଗୁଡ଼ିକ ତ ମୋଟ ଧମନୀ ଦେଖାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ ଆହୁରି ସରୁସରୁ ଡାଳ ମେଲିଛନ୍ତି । ସେ ଛବିଟି ଖୋଳି ଦେଖିବା ପାଇଁ ରହିଗଲା ପାଉନାହିଁ ।

କୁହୁ ଯେମିତି ଟିକିଟିକି ବା ମନେ ରଖେ ଆଉ ସେମିତି କେହି ମନେ ରଖିବେ ନାହିଁ । ସେ ପୂର୍ବେ ଦେଲା—ଅଜା, ତୁମେ ପରା କହୁଥିଲି ଖାଲି ପୂର୍ବେ ଭାବରେ କାହିଁକି କବାଟ ସବୁ ଲାଗିଛି ଜୋରରେ ଖୋଲିଯାଏ ପଡ଼ିଯାଏ । କାହିଁ, ଖୋଳି ଦେଖିବା ପାଇଁ ରହିଗଲା ପାଉନାହିଁ ?

ଅଜା—ହଁ, ହଁ, ଭୁଲିଯାଇଥିଲି । “ଦୁଆର ଜଗିଆ” ଚିପଟି ଦେଖ ।
ଅଳିନ୍ଦରୁ ନିଳୟକୁ ଯେତେବେଳେ ରକ୍ତ ଆସୁଛି ସେତେବେଳେ ଜଣେ

ଯେପରି କି ସେ
ଫାଟକ ମେଲ କରି
ଦେଉଛି । ସେତେ-
ବେଳେ ଆଉ ଜଣେ
ନିଳୟ ଉପର
ଫାଟକ ବନ୍ଦ କରି
ଧରିଛି । ନିଳୟରୁ
ଯେତେବେଳେ ପୁଣି
ଜବାହାରକୁ ସେହିଭଳି
ଯିବାର କଥା ହେଲା
ସେତେବେଳେ ଅଳିନ୍ଦ
ଓ ନିଳୟ ଉତ୍ତରେ
ଥବା ସେହି ଜାଉଁଳି
କବାଟ ବନ୍ଦ କରି
ଦିଆଗଲା । ସେମିତି
ନ କଲେ ରକ୍ତ
ପିତକାଶ ମାରି ପୁଣି
ଅଳିନ୍ଦକୁ ପଳାନ୍ତା ।
ଏଣେ ନିଳୟର
ଉପର ଅଂଶରେ
ଯେଉଁ ଲୋକ କବାଟ
ବନ୍ଦ କରି ରଖିଥିଲେ

(ଦୁଆର ଜଗିଆ)

ଆଉ ଗୋଟିଏ ଛବି ‘ଯାଉଁ କବାଟ’ ରେ ପ୍ରାୟ ସେହି କଥା
ଦେଖାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ‘କ’ ଛବିରେ ଦେଖୁଥିବା—ରକ୍ତ ଆସିଲା ବେଳେ
(ଶର ଚକ୍ର) ମଝି କବାଟ ଖୋଲିଲେ, ଉପର କବାଟ ବନ୍ଦ । ‘ଖ’ ଛବିରେ
ମଝି କବାଟ ବନ୍ଦ ଉପର କବାଟ ଖୋଲିଥିଲା ।

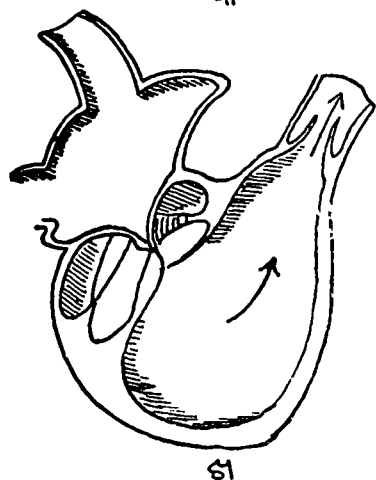
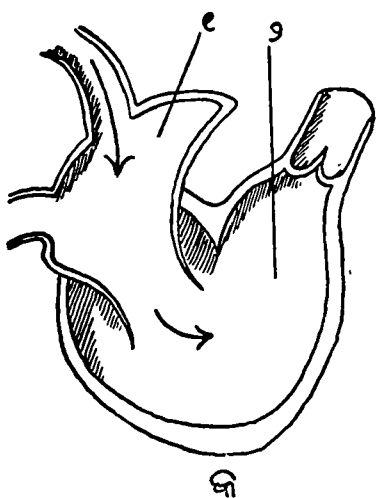
ସେ ଖୋଲିଦେଲାଣି ।

ଯାଉଁଳି କବାଟ କେମିତି କାମ
କରୁଛି ଶୁଣ । ସବୁ ପିଲାଙ୍କୁ ବେଶ୍
କଉତୁକ ଲାଗୁଥାଏ—କିନ୍ତୁ ମନୁ
ବୋଲି ଯେଉଁ ପିଲାଟି ଶୁଣୁଥାଏ
ତା’ ମନ ସତେ ଯେପରିକି ଆଉ
କେଉଁଠି । ତା’ ମୁଣ୍ଡ ଭିତରେ
ଗୋଟାଏ କଥା ପଶିଛି । ଦେହ
ଭିତରେ ନାଲି ରକ୍ତ ନେଲି ହୋଇ
ଯାଉଛି କାହିଁକି ଓ ପୁଣି ସେହି
ମାଲ ରକ୍ତ ଲାଲ ହୋଇଯାଉଛି
କିପରି ? ତା’ ବୟସ ଯେତିକି
ସେଇ ଭୁଲନାରେ ସେ ଆହୁରି
ଉପର କଥା ବରାବର କହିଥାଏ
ଗନ୍ଧୀର ଭାବରେ ପଢ଼ିବି—
ଦେହର କ’ଣ ଗୋଟାଏ ପାଖରେ
ନାଲି ରକ୍ତ ଓ ଆଉ ପାଖରେ
ମାଲରକ୍ତ ?

ଅଜ୍ଞା ଦେଖିଲେ, ଇଏ
ଆଉ ଗୋଟାଏ ଅଧ୍ୟାୟ ଆରମ୍ଭ
କରିଦେଲାଣି । ଏହି କଥା
ବୁଝାଇବାକୁ ଗଲେ ବହୁତ ସମୟ
ଲାଗିଯିବ । ତଥାପି ତା’ ଆଗ୍ରହଟାର
ଅଗ୍ର ଭାଙ୍ଗି ନ ଦେଇ ଅଳ୍ପତ ବୁଝୁ

କହିଲେ—‘ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଆରସି ନେଇଆ ।’

ମୋ ଦାଦା ଭିତରୁ ଦର୍ପଣଟିକୁ ଆଣିଲେ ସେଇଟିକୁ ପାଖରେ ରଖି
ପିଲାମାନଙ୍କୁ କହିଲେ—‘ହେଇଟି ଦେଖ—ମୁଁ ଟିକିଏ ପାଟି ମେଲି କରି
ଜିଭ ଓଲଟାଇ ଦେଉଛି । ଜିଭତଳେ ଦେଖିଲୁ ଯେଉଁସବୁ ଶିଶୁଭଳି ରହୁଛି
ଓ ଗୁଡ଼ିକ କି ଗୁମାସ୍ତା—କେମିତି ଦେଖାଯାଉଛି ।

(ଯାଉଁଳି କବାଟ)

ହାମୁଡ଼େଇ ପଡ଼ିଲା ଭଳି ହୋଇ ସମସ୍ତେ ବୁଝିଲେ । ମୁକୁ କହିଲା—
କେତେଟା ନାଲି-କେତେଟା ମାଲ ଦେଖାଯାଉଛି ।

ବୁଡା-ତା’ ହେଲେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଜିଭ ତଳ ଦେଖ । ନିଜ ନିଜ ଜିଭ ଦେଖିବା
ପାଇଁ ଏଇ ଦର୍ପଣ ନାହିଁ ।

ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ସମସ୍ତେ ଦେଖିଗଲେଣି ନାଲିଶିର-ମାଲିଶିର ।
ସେଇଠୁ ସେ ବୁଝାଇଲେ—ଯେଉଁ ଗୁଡ଼ିକ ଲାଲ ଦେଖାଯାଉଛି ସେଗୁଡ଼ିକ
ଭିତରେ ଲାଲ ରକ୍ତ ରହିଛି-ନେଲିଆ ଭିତରେ ମାଲରକ୍ତ । ଦେହରେ
ସବୁ ଅଂଶରେ ଏମିତି ହୋଇଛି । ତାହାର କାରଣ ହେଲା, ସବୁ ଅଂଶକୁ
ଲାଲ ରକ୍ତ ଯାଉଛି ଓ ଦେହ ଭିତରର ଜୀବକୋଷ ଗୁଡ଼ିକ ଅମ୍ଳଜାନ
ପାଇଯାଉଛନ୍ତି । ରକ୍ତରୁ ଅମ୍ଳଜାନ ଯାଇ ଯେତେବେଳେ “ଅଲିଆ”
ମିଶି ଯାଉଛି ସେତେବେଳେ ରକ୍ତଟା ମାଲ ରଙ୍ଗ ହୋଇଯାଉଛି । ସେହି
ମାଲ ରକ୍ତ ଚାଲିଆସୁଛି ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡକୁ । ସେଠାରୁ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍‌କୁ ଗଲେ
ସେହି “ଅଲିଆ” ତକ ନାକବାଟେ ପବନରେ ଦେହ ଭିତରୁ ପଦ୍ମକୁ
ବାହାର ଆସୁଛି । ଯେଉଁ ଅମ୍ଳଜାନ ନାକ ବାଟେ ଦେହ ଭିତରକୁ
ଯାଇଥିଲା ସେତକ ରକ୍ତରେ ବୋହେଇ ହୋଇଯିବାରୁ ତାହା ପୁଣି ଲାଲ
ହୋଇଗଲା । ମୁଁ କାଲି ରହୁନାହିଁ । ଆଉଦିନେ ଭଲ କରି ବୁଝାଇ ଦେବି ଏମିତି
କାହିଁକି ଓ କିପରି ହେଉଛି ।

ଡଃସେମ୍ବର ମାସ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲାଣି—ଆଜି ତିନି ତାରିଖ ।
ପିଲାମାନଙ୍କ ରକ୍ତ ତେଜ୍ ଅଛି ବୋଲି ସିନା ସେମାନଙ୍କୁ ଶୀତ ଡରେଇ
ପାରୁନାହିଁ । ଅଜାଙ୍କ ଦେହ ଥରି ଆସିଲାଣି—ରାତି ହେଲାଣି ଆଠଟାରୁ
ଟିକିଏ ବେଶୀ । ତାଙ୍କର ଖଣ୍ଡେ ବୋଲି ହାତକଟା ଗରମ ଜାକେଟ୍ ଅଛି ।
ସେ ଖଣ୍ଡିକ ପିନ୍ଧିଦେଇ ସେ ଉଠି ଠିଆହେଲେ । ପିଲାଏ ମଧ୍ୟ ଉଠିଲେ ।
ଯିବା ବେଳକୁ କହିଲେ—

ଏହି ଡଃସେମ୍ବର ତିନି ତାରିଖଟିକୁ ମନୁଷ୍ୟ ଜାତି ସବୁଦିନେ ମନେ
ରଖିବ । ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡଟି ଦେହର ଏତେ ଭଲ ଯନ୍ତ୍ର—କିନ୍ତୁ ସେଇଟି ଯଦି ଖରାପ
ହୋଇ ଯାଉଥିଲା କଥା ସରିଲା । ତାକ୍ତରମାନେ କିଛି କରି ନ ପାରି ହାତ

ବାନ୍ଧ ରହିଯାଉଥିଲେ । ସେମାନେ ବରାବର ବିରୁରନ୍ତି—ଯାହାର ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡଟି ଖରାପ ହୋଇଗଲା ତାକୁ କାଟି ବାହାର କରିଦେଇ ତା' ସ୍ଥାନରେ ଆଉ ଜଣକର ଆଖି ଲଗାଇଦେଇ ହୁଅନ୍ତା କି । କିନ୍ତୁ ଏଇଟା ଖାଲି ସପନ କଥା ହୋଇ ରହିଥିଲା । ନାନା ରକମ ପରୀକ୍ଷା ରୁଲିଥାଏ । ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡ କାଟି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଁ ଲଗାଇବା ପରୀକ୍ଷା ବନ୍ଦ ନ ଥାଏ । ୧୯୭୭ ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ପଞ୍ଚାବନ ବର୍ଷ ବୟସର ଜଣେ ବୁଢ଼ା ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ଆସିଲେ । ତାଙ୍କ ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡ ଏଭଳି ଖରାପ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ ଯେ ଯେତେ ଯାହା ଔଷଧପତ୍ର ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ବଞ୍ଚିବାର ଆଶା ନ ଥାଏ । ଡିସେମ୍ବର ଦୁଇ ତାରିଖ ରାତିରେ ଗୋଟିଏ ମଟର ଧକ୍କା ହେଲା । ସେହି ମଟର ଭିତରେ ଯେଉଁ ଝିଅଟି ଥିଲା ତା ମୁଣ୍ଡ ଜାଣି ରୁନା ହୋଇଗଲା । ତାକୁ ସେହି ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ଆଣିଲେ । ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ସେ ମରଗଲା । ଡାକ୍ତରମାନେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତା' ଗୁଡ଼ି ଚିରି ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡକୁ କାଢ଼ି ଆଣିଲେ । ଟିକିଏ ସୁଦ୍ଧା ଡେଇଁ ନ କରି ସେହି ବୁଢ଼ାଙ୍କ ଗୁଡ଼ି ଚିରି ଖରାପ ହୋଇଯାଇଥିବା ହାର୍ଟଟିକୁ କାଢ଼ି ନେଇ ଏଇଟିକୁ ତା ସ୍ଥାନରେ ସିଲାଇ କରି ଲଗାଇ ଦେଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ଯୋଡ଼ା ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡଟି କାମ କରୁଛି—ରକ୍ତ ପମ୍ପ କରୁଛି । ସର୍ଜନ ମାନେ ଡାକ୍ତରମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ନାଚିଉଠିଲେ । ସେମାନେ ବହୁକାଳୁ ଯେଉଁ ସପନ ଦେଖିଥିଲେ ସେହି ଘନ ତା' ସତ ହେଲା ।

କାମଟି କେତେ ବଡ଼ ସେ କଥା ପୂର୍ବ ବୁଝି ପାରୁ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅଜା ଯେମିତି ତଳରେ କହିଲେ ସେଥିରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖି ଖୋସି ହୋଇଗଲାଣି । ଆଉ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ପାରୁ ନାହାନ୍ତି ।

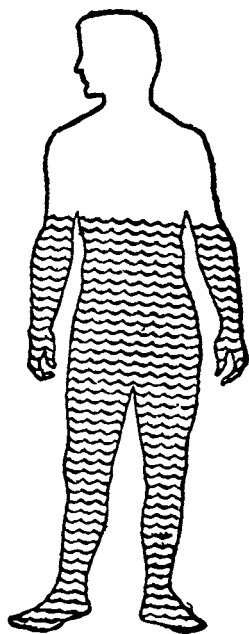
ଆମେ ସବୁ ପାଣିଆ

ଉଠିବା ବେଳ ହେଲାଣି । ଗୋଟିଏ ଅଫଲ କଥା କହିନାହାନ୍ତି ବୋଲି ଅଜାଙ୍କର ମନେ ହେଲା ଯେ ଚଗଲା । ମୁଣ୍ଡଟାକୁ ଚିପିଦେଇ କହିଲେ ତୋ ମୁଣ୍ଡଟା କଅଣ ଏଡ଼େ ନିଦା ଲାଗୁଛି । ପାଠ ପଢ଼ା କହୁଛି ଆମେ ସବୁ ପାଣିଆ କାଠୁଆ ନୋହୁଁ । ମମସ୍ତେ ହସି ଉଠିଲେ ।

ଅଜା କହିଲେ— ହସୁଛ କାହିଁକି ? ଆଜ୍ଞା ଆମ, ଦେହରେ ଯେତେକ ପାଣି ଅଛି ସବୁତକ ଯଦି କାଢ଼ି ଅଣା ହେବ କହିଲ ?

ପ୍ରଶ୍ନ ଶେଷ ନ ହେଉଣୁ ଉତ୍ତର ଦେବାରେ ଯେଉଁ ମିତା ଧୂରନ୍ଧର ସେ କହିପକାଇଲ—‘ଏହି ଯେଉଁ ଛୋଟ ଡାଳଟି ଥୁଆ ହୋଇଛି ସେଇଥିରେ ତାଳେ ବାହାର ପଡ଼ିବ ।’ ବଗୁଲ ତାକୁ ବାଧା ଦେଇ କହିଲା— ‘ସବୁବେଳେ ତୋର ସେହି ଆଗତଲା କଥା—ମଣିଷ ଦେହରେ କେବଳ ରକ୍ତ ତ ପାଣିଆ ସବୁଯାକ ରକ୍ତ କାଢ଼ିଆଣିଲେ ଆଗେ ଡାଳଟା ପୁରିବନା ?

ଦୁଇ ଜଣଙ୍କୁ ହାତଠାରୁ ସେ ଆରମ୍ଭ କଲେ—ମିତା କଥା ଠିକ୍ ନୁହେଁ, ବଗୁଲ କଥା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ରୁଚ ଗୁରୁଜୀଙ୍କୁ ଯଦି ଗୋଟାଏ କଳରେ ପୁରାଇ ଭଲକରି ରୁପୁଡ଼ି ଦିଆଯିବ ଏଇ ଛୋଟ ଡାଳରେ ଗୁଳିଣ ପରୁଣ ଡାଳ ପାଣି ବାହାର ପଡ଼ିବ !

ଏତେ ବଡ଼ କଥାଟାଏ କାହିଁକି କହୁଛ ବୋଲି ବସମା’ ଜିଭ କାମୁଡ଼ି ପକାଇଲୁ ସମସ୍ତ ଟିକିଏ ଦୂସି ଦେଲେ । ହରିଅଜା କହିଲେ—କେହି ତାକୁ ରୁପୁଡ଼ି ନାହାନ୍ତି ଯେ ପିଲାଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ଦେଉଥିଲି । ମନୁଷ୍ୟର ଶତକର ଷାଠିଏ ସତୁରୀ ଭାଗରୁ ଅଧକ ହେଉଛି ପାଣି—ବାକି ପ୍ରାୟ ତିରିଶ ଗୁଳିଣ ଭାଗ ନଦା ବା କାଠୁଆ । ଯେଉଁ ହାଡ଼, ମାଂସ ତମ ଅଛି ସବୁଥିରେ ପାଣିଅଂଶ ଭରିରହିଛି । ଏହି ଚକରେ ଦେଖୁନା ମଣିଷ ଦେହରେ କେତେ ଅଂଶ ପାଣି ବୋଲି କେମିତି ଦେଖା ହୋଇଛି । ସେ ପାଣି ପୁଣି ଆମ ନଈ କୁଅ ପାଣି ଭଳି ମଧୁର ନୁହେଁ—ସମୁଦ୍ର ଜଳ ଭଳି ଲୁଣିଆ ।

କଥାରେ ଯେମିତି ଗଣ୍ଠି ପଡ଼ିପଡ଼ିକା

ଯାଉଛି, ସେଥିରେ ପଛପଟେ ଥୁଆ ହୋଇଥିବା କମଳା, କଦଳୀ, ପିଜୁଳୀକୁ ବି ପିଲଏ ଭୁଲି ଗଲେଣି । ହରିଅଜା ସତେ ଯେପରି କି ଭୁଲିଗଲେଣି କେଉଁ ମାନଙ୍କୁ ସେ କହୁଛନ୍ତି ।

ସେ ତ କହିରୁଲୁଛନ୍ତି—ମନୁଷ୍ୟ ଦେହ ଭିତରର ପାଣିରେ ଯେଉଁ ଭଲ ଲୁଣ ଅଛି ସମୁଦ୍ର ପାଣି ଭିତରେ ସେହିଭଳି ଲୁଣ ଅଛି । ଖାଲି ଯେ—ପ୍ରକାରରେ ସମାନ ତା’ ନୁହେଁ, ପରିମାଣରେ ସମାନ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରେ । ଉଭୟ ପାଣିରେ ‘ଶତକର ୮୦ ଭାଗ ସୋଡ଼ିଅମ, ୪ ଭାଗ କାଲସିଅମ୍ ଓ ୪ ଭାଗ ପୋଟାସିଅମ୍ ରହିଛି । କେବଳ ଏତିକି ତଥାତ୍ ଯେ ଆମ ଦେହ ପାଣିରେ ଶତକର ଦୁଇଭାଗ ମାଗ୍ନେସିଅମ ଥିବା ସ୍ଥଳେ ସମୁଦ୍ର ପାଣିରେ ସେହି ଲବଣ ରହିଛି ଦଶ ଭାଗ ।

ଭୋକ ହେଲାବେଳେ ଖାଇବା ଟିକିଏ ଡେଇଁ ଦୋଇଗଲେ ବାବାଜୀ ସିନା ଘରଟାକୁ କମ୍ପାଇଦିଏ—ଅନ୍ୟବେଳେ ସେ ଖୁବ୍ ଧୀର ସ୍ଥିର । ବଡ଼ ମଣିଷଙ୍କ ଭଳି ପରୁର ଦେଲା—‘ରକ୍ତର ପାଣି ଓ ସମୁଦ୍ର ପାଣି ଭିତରେ ଏତେ ମେଲ ରହିଲା କେମିତି ?

ଭଲ କଥାଟିଏ ପରୁରୁ । ତୋ ପାଇଁ ଦୁଇଟା କମଳା ରଖିଦେଉଛି ବୋଲି କହି ହରି ଅଜା ଜାଣି ଆଉ ଗୋଟାଏ ଅଧ୍ୟାୟ ଆରମ୍ଭ କଲେ—ପ୍ରକୃତ ଯେତେବେଳେ ଏହି ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରଥମେ ଜୀବ ଆରମ୍ଭ କଲା, ସେତେବେଳେ ଭୁଇଁ ଉପରେ ଆଜି ଯେଉଁ ଜୀବଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖୁଛୁ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି ହେଲେ ନଥିଲେ । ପ୍ରଥମ ଜୀବ ଭାସିଲେ ସମୁଦ୍ର ପାଣିରେ । ସେଗୁଡ଼ିକ ଏତେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଯେ ଖାଲି ଆଖିରେ ଦେଖାଯିବେ ନାହିଁ । ସେ ଜୀବଙ୍କର ଦେହଟାଯାକ ପାଟି ବୋଲି କହିଲେ ଚଳେ । ପାଣିରେ ଯେଉଁସବୁ ମାଲମସଲା ଗୋଲି ହୋଇ ରହିଛି, ସେଇଥିରୁ ସେମାନଙ୍କ ଦେହ ଭିତରକୁ ଜାଣି ଖାଦ୍ୟ ଭେଦୁଥିଲା ଭିତରେ ଯାହା କିଛି ସାମାନ୍ୟ ଅଳାଆ ଜମି ଯାଉଥିଲା ସେତକ ସେହି ଦେହ ପଦାକୁ ବାହାର କରିଦେଉଥିଲା । ତାହାପରେ ପରେ ନାନା ଜାତିର ନୂଆ ନୂଆ ଜୀବ ସମୁଦ୍ରରେ ଦେଖାଦେଲେ । ଦିନେ ମାଛଭଳି ଜୀବ ସେହି ଲୁଣିଆ ପାଣିରେ ଖେଳିଲେ । ପାଣିରେ ଅମ୍ଳଜାନ ଗୋଲ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ସେଇଥିରୁ ମାଛ ତାକୁ ଦେହ ଭିତରକୁ ତା’ ଗାଲି ସାହାଯ୍ୟରେ ନେଇଯାଏ । ଆମର ନାକବାଟେ ପବନ ଯାତ ପୃଷ୍ଠପୃଷ୍ଠରେ ପଶି—ମାଛଙ୍କର ନାକ ନାହିଁ କି ପୃଷ୍ଠପୃଷ୍ଠ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ଲଲା ଲଲା ଗାଲି ତଟକା ମାଛଠାରେ ଦେଖୁଛୁ, ସେହିଟି ତାହାର ପାଣିରୁ ଅମ୍ଳଜାନ ଛଣା ଯନ୍ତ୍ର । ଯେତେବେଳେ ସମୁଦ୍ର ଜୀବ ଭୁଇଁ

ଉପରକୁ ମଧ୍ୟ ଆସିବା ଦରକାର ପଡ଼ିଲା, ସେତେବେଳେ ପ୍ରକୃତ ସେମାନଙ୍କ ଦେହରେ ବହୁତ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଦେଲା । ଭୂଇଁରେ ରହିଲେ ସେମାନେ ପବନରୁହିଁ ଅମୃତାନ ଫଗୁଡ଼ା କରିବେ । ତେଣୁ ନାକ ଓ ଫୁସ୍‌ଫୁସ ଖଞ୍ଜିବା ଦରକାର ହେଲା । ସବୁ ଜୀବଙ୍କର ଅମୃତାନ ଲେଉଟା ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ । ସମୁଦ୍ର ଜୀବ-ପାଣିଜୀବଙ୍କ ପାଇଁ ପାଣିରେ ଅମୃତାନକୁ ଗୋଲାଲ ଦିଆହୋଇଛି ।

ସମୁଦ୍ରରେ ପ୍ରଥମେ ଜୀବନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ପ୍ରକୃତ ଏମିତି ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲା ଯେ ଆମ ଦେହ ଭିତରେ ସମୁଦ୍ରର ଲୁଣିଆ ପାଣି ଭଳି ପାଣି ରହିବ । ଦେହର ପ୍ରତ୍ୟକ ଅଂଶ ସେମିତିକା ପାଣିରେ ଭେଦକର ରହିଲା ଭଳି ରହିଛି ରକ୍ତକୁ ପାଟିରେ ମାରିଲେ ଲୁଣିଆ ଲାଗିବ । ଯଦି ତୁମ ଭିତରୁ କାହା ଆଙ୍ଗୁଳି ଛୁଞ୍ଚି ବା ପିନ୍ କଣ୍ଟାରେ ଫୋଡ଼ି ହୋଇଯିବ ଓ ଟିକିଏ ରକ୍ତ ବାହାରି ପଡ଼ିବ ପାଟିରେ ପୁରାଇ ପରୀକ୍ଷା କରିନେବ, ରକ୍ତ ଲୁଣିଆ କି ନୁହେଁ । ଆଖିରୁ ଯେଉଁ ଲୁହ ବାହାରେ ତାକୁ ସମସ୍ତେ ଦିନେ ନା ଦିନେ ଚାଖିଥିବ । କଇଁ କଇଁ ହୋଇକାହିଁ ମା' ପାଖରେ ଅଳକଲା ବେଳେ ତୁମ ଅଜାଣତରେ ଲୁହ ଝୁସିତ ତୁମ ପାଟିରେ ପଶି ଯାଇଥିବ ।

ମଣିଷ ଗତିବ ହୃତପିଣ୍ଡ ?

ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ଚାଲିଗଲେଣି । ତନୁରଞ୍ଜନଙ୍କ ମେଳରେ ହରିବାକୁ । କିଛି ସମୟ ଉପରକୁ ଚାହିଁଲା ପରେ ଧୀର ସ୍ୱରରେ କହିଲେ— ସତେ କଣ ଏ କଥା ସମ୍ଭବ ହେବ ? ମଣିଷ ନିଜ ହାତରେ ହୃତପିଣ୍ଡ ଗତି ଦେବ ? ସେହି ମଣିଷ ଗତି ହୃତପିଣ୍ଡକୁ ମଣିଷ ଗୁଡ଼ି ଭିତରେ ଖଞ୍ଜି ଦେଲେ ସତ ହୃତପିଣ୍ଡ ଭଳି କାମ କରିବ ? ମୋରତ କାହିଁକି ବିଶ୍ୱାସ ହେଉନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ମୋ ବିଶ୍ୱାସ ଉପରେ କଣ ନିର୍ଭର କରୁଛି ଏ କଥା ହେବ କି ନାହିଁ ? ଅଳ୍ପଦିନ ତଳେ ତ ଗୋଟିଏ ମଣିଷ ତିଆରି ହାଟକୁ ଜଣକ ଦେହରେ ଖଞ୍ଜି ଦିଆଗଲା ଓ ସେଇଟି ବେଶ୍ କାମ କଲା । ଅବଶ୍ୟ ସେଇଟି ବେଶୀଦିନ କାମ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ବେଶୀ ଦିନ କାମ ଦିନ କଅଣ ? ପ୍ରଥମଟି ତ ୧୧୨ ଦିନ କାମ କଲା । ତାହାହେଲେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏହା ଯେ ପୂର୍ବ ସଫଳ ନହେବ, ଏକଥା କିଏ କହିବ ୧୯୮୪ ଉପସମ୍ବରରେ ତ କୁଟ୍ଟିମ ହାଟ ଲଗାଯାଇଥିବା ଦ୍ୱିତୀୟ ଲୋକଟି ବଞ୍ଚିଛି ।

ଏଭଳି କଅଣ କହୁଛନ୍ତି ବୋଲି ବିଚାରି ତିନିବୁରି ଜଣି ଯାଏ ସତେ ଯେପରି କି ଏକ ସ୍ୱରରେ ପଚାରି ଦେଲେ—ଏଭଳି କଅଣ ସତରେ ହେଲାଣି ।

ଗୋଟାଏ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ପକାଇ ସେ ଉଠିବେ ଦେଲେ—ଡାକ୍ତର ମାନେ ବିଜ୍ଞାନମାନେ ଗୋଟାଏ କଥା ବିଚାରିଲେ । ଜଣେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟାରେ ମରଗଲା ତା' ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡଟିକୁ କାଢି ନେଇ ଅନ୍ୟ ଜଣକ ଠାରେ ଖଞ୍ଜି ଦିଆଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ଏମିତିକା କେତେ ସଂଖ୍ୟକ ଜୀଅନ୍ତା ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡ ମିଳିବ ଏବେ ତ ବହୁ ଲୋକଙ୍କର ହାଟ୍ କାମ କରୁ ନାହିଁ ଭଲ ଭାବରେ । ତେଣୁ ସବୁ ବୁଦ୍ଧି ଖଟାଇ ଯଦି ମଣିଷ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ଭଳି ପଦାର୍ଥରେ ତିଆରି କରିଦେବ ଠିକ୍ ଜୀଅନ୍ତା ହାଟ ଭଳି ଗୋଟିଏ ଅଙ୍ଗ, ତେବେ କେତେ ବଡ଼ କଥା ନ ହେବଟି । ସେହି ଦିଗରେ ଡାକ୍ତରମାନେ, ଇଞ୍ଜିନିୟରମାନେ, ବିଜ୍ଞାନମାନେ ପରୀକ୍ଷା ଚଳାଇ ଯାଉଛନ୍ତି । କିଛି କିଛି ସଫଳତା ହାସଲ ମଧ୍ୟ କଲେଣି । ମୁଁ ତ ସେ ବିଷୟରେ ତୁମମାନଙ୍କୁ ଭଲଭାବରେ ବୁଝାଇ ଦେଲାଭଳି ଖବର ସଂଗ୍ରହ କରିନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ କରିବ ନିଶ୍ଚୟ ଜଣାଇବି ।

ଯିବା ବେଳକୁ ଅଜା କେବଳ ଏତିକି କହିଲେ...ରକ୍ତ ଓ ରକ୍ତ ଚାଳନା ବିଷୟରେ ଆଉ ଦିନେ ଭଲ ଭାବରେ କହିବି । ସେହି ଦିନ ତୁମେମାନେ ଜାଣିଯିବ ପ୍ରକୃତ ଆମ ଦେହ ଭିତରେ କେମିତିକି ଲୁଚା ଲୁଗାଛନ୍ତି ! ଆମ ଦେହ ଭିତରେ କେମିତି ୭୨୦୦୦ (ବାଷଠୀ ହଜାର) ମାଇଲ ଲମ୍ବର ରକ୍ତ ପାଇପ୍ ଖଣିଛି ।
